

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petivista (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Neumna komedija.

Najnovejša liberalna obrt »reševanje Korošcev« je privedla v četrtkovi seji volilnega odseka do komedije, ki žalibog ni samo neumna, temuč obenem tudi nad vse škodljiva stvar, v prilog kateri se je navidezno uprizorila. Med razpravo o vol. okrožjih na Češkem je dr. Tavčar nepričakovano vrgel vmes predlog, da naj se resumira razprava o vol. okrožjih na Koroškem! Ni ga bilo bolj neumestnega bolj nekorektnega in stvari bolj škodljivega koroška, nego ta nesrečni predlog. Nesrečen taktično, nesrečen po vsebini. Taktično nesrečen, ker si predlagatelj sploh niti prizadeval ni, pridobiti kako večino za svoj predlog temuč je s svojim neumnim zabavljanjem na vse strani skrbel, da so se ohladile vsaj topleje simpatije za stvar koroških Slovencev. S tem pa je stvar koroških Slovencev le kompromitirana, da bode veliko težje dobiti večino v plenumu državnega zbora za predlog, ki ga je odsek že dvakrat odbil. Vsekakor pa so Nemci sedaj z nova opozorjeni na koroško točko in znana »Gemeinbürgschaft« bode skrbela, da se do razprave v zbornici ta točka spravi v tako luč da se bode končno onemogočilo vsem nemškim poslancem brez izjeme, glasovati v zbornici za tozadevni predlog, bodisi da bi bil v odseku sprejet ali ne. Kaj nemška »Gemeinbürgschaft« v tem pogledu zmora, je pokazala zadeva celjskih razredov — malenkostna zadeva, v kateri so izpočetka Nemci sami bili razdvojeni, glede katere pa je pritisk nemške »Gemeinbürgschaft« tekmo let dosegel, da je postala »častno vprašanje« vseh Nemcev in da danes ni več dobiti nemškega poslanca, ki bi v tej zadevi glasoval s Slovenci!

Ravno tako je dr. Tavčarjev predlog stvarno ponesrečen. Dr. Tavčar je namreč predlagal samo reasumiranje takozvanega »eventualnega« predloga dr. Plojevega, ki gre na to, da se nekaj občin izloči iz nameravnega slovenskega vol. okraja, osobito Borovlje, Spod. Ljubelj itd.

Dr. Tavčar tedaj nikakor ni predlagal, da naj se koroškim Slovencem dasta dva mandata, do kojih imajo pravico, — temveč je predlagal, naj ostane pri enem samem slovenskem mandatu in naj se le tozadevno volilno okrožje nekoliko »sčisti« od pretežno nemških občin.

Vsakemu mora biti jasno, da je dr. Tavčar na ta način kar naprej »izdal in prodal« ne-spodbojno pravno stališče vsega slovenskega naroda, da gresta koroškim Slovencem najmanj dva mandata — in se z lahkomisljeno frivolnostjo postavil na stališče, da se koroški Slovenci zadovoljijo z mrvico enega samega mandata!

S tem je dr. Tavčar, kolikor je od njega odvisno, za večne čase izpodmaknil koroškim Slovencem temelj, na katerem bi se zamogli boriti za svojo jasno in neizpodbojno pravico. Nič ne pomaga, da je dr. Tavčar v govoru povdarjal, da gredo koroškim Slovencem po pravici trije ali vsaj dva mandata. Tu ne odločuje govorjenje, odločuje le predlog! Sedaj ko je dr. Tavčar stavil tako nesrečen predlog, sedaj je kratkomo skoraj nemogoče, da bi kak slovenski poslanec s količjak upanjem na uspeh predlagal v plenumu zbornice to, kar je edino pravilno, namreč, da koroški Slovenci dobe vsaj dva mandata. Ne sedaj in ne v bodoče: kajti pribito bode za večne čase, da se je slovenski poslanec javno z lastnim predlogom zadovoljil s krivico, da koroški Slovenci dobe le en sam mandat!

Kaj bode torej uspeh dr. Tavčarjevega predloga?

Ko bi bil predlog v odseku sprejet, bi bilo ne samo za Nemce temveč tudi za druge stranke enkrat za vselej pribito, da smo se Slovenci odrekli drugemu slovenskemu mandatu na Koroškem: In tako bi bili udarjeni za večne čase, ker je izpodmaknjena pravna podlaga nadaljnjim bojem za pravice koroških Slovencev.

Ko pa bi bil dr. Tavčarjev predlog odklonjen, smo seve še mnogo na slabšem: Izgubljena ni samo pravna podlaga za nadaljno delovanje, temuč izgubljena je tudi tista beraška drobtina ki naj se z »eventualnim« predlogom doseže in poleg škode imamo še posmeh. To je efekt dr. Tavčarjeve reševalne akcije!

»Slovanska zveza« je iz vsega početka uvidevala ta položaj in zaradi tega je sklenila, da koroškega vprašanja ne sproži več v odseku, temuč da osredotoči svoj napor na plenum zbornice, kjer je edino še mogoče resničen in trajen uspeh, ne da bi se karkoli prejuciralo pravnemu stališču za bodočnost.

Zaman se je tudi dr. Tavčar zaupno opo-

zoril na položaj — trdovratno, z njemu lastno trmo, je vstrajal pri svoji nesrečni nameri. Zakaj? Zato, ker se mu ni šlo za stvar, temuč zgolj le za — komedijo. Kakor je že izpočetka delo odseka za vol. reformo označil kot komedijo, tako izkuša, kar je od njega odvisno, vse izpremeniti v komedijo. Pokazati je hotel pred obmejnimi slovenskim svetom (kranjski mu itak nič več ne verjame), da on »dela« za koroške Slovence, med tem »ko se drugi ne ganejo«. In zakaj je stavil tako pohleven predlog, če se gre za komedijo? Zato, ker se je nadejal, da za ta pohlevni »eventualni« predlog morebiti vendar glasuje tudi par Nemcev — kakor prvokrat — namreč poslanci katoliškega centra — in da tako dobi večino. Če bi se bilo zgodilo, bi bil dr. Tavčar dosegel navidezen uspeh in tako kompromitiral taktiko poslancev »Slovanske zveze« v koroški zadevi. To je bil namen cele komedije in dr. Tavčar je menil, da naj to predrzno komedijo plačajo koroški Slovenci s svojo dobro pravico, da naj jo plača ves slovenski narod, s svojim ugledom! Kaj briga liberalno kliko stvar! Njej se gre le zato, delati zmedo, intrigirati in metati pesek v oči. Vse drugo jej ni mar.

Krvice našemu jeziku na železnici.

Pred nekaj dnevi je stekla nova železnica, ki veže sedaj Celovec s Trstom. Od Celovca do Trsta teče železnica izključno le po slovenski zemlji. Gotovo je, da je ta železnica velikanskega pomena za našo državo in gotovo tudi, za našo slovensko zemljo, ki postane vsled svoje naravne krasote bolj odkrita zunanjemu svetu, ki jo je doslej le malo ali nič poznal.

Nastane pa s to železnico za nas Slovence tudi narodno-življenska skrb. V kraje, kjer se doslej ni nikdar čula druga beseda, kot slovenščina, bodo prihajali tuji, spoznavali bodo našo zemljo, in ker je ta polna vodnih moči, polna raznih ugodnosti za industrijo, bodo jo tudi izkoriščali. Nastane pa sedaj vprašanje: Ne bodo li tuji s svojo industrijo in svojimi napravami prinesli na našo zemljo tudi drugih običajev in izpodrivali naš slovenski jezik?

To je ena skrb, ki nas bo morila po tej novi železnici in vsled katere bomo morali vedno gledati na vsako gibanje tujece, ki se hočejo naseliti v naših slovenskih krajih.

Toda še drug moment je, ki nam mora biti vedno pred očmi, ako hočemo ohraniti našo slovensko zemljo neoskrnjeno in neomadeževano v narodnem oziru in ta je: Bo li nova

železnica in njeno upravno osebje znalo in vedelo spoštovati narod, med katerim teče nova železnica, bo li upravno osebje upoštevalo našo narodno govorico in govorilo z ljudstvom v prijaznem narodnem ali v sovražnem tujem smislu.

Žalostne izkušnje imamo že mi Slovenci v poslednjem vprašanju. Od severovzhoda proti jugozapadu reže našo zemljo južna železnica, ki je akcijska družba in katere akcije so izključno le v rokah mednarodnega velekapitala, ki grdo prezira naš jezik. Pred svetom se je mnogo naših pristno slovenskih krajevnih imen ravno vsled krivde upravnega osebja te železnice grdo popačilo. Tujec, ki se vozi po tej železnici in ne pozna naših pokrajin, misli, da se vozi po nemški zemlji, ki meji takoj na italijansko narodnost. Slovenščine ni najti tu skoro nikjer in če je, je tako prezirana, da je tujec niti ne opazi.

Kje je pravi krivec, da se naš jezik tako prezira?

V ustmenih instrukcijah južne železnice je to jasno povedano. Sprevodnikom, ki kličejo imena postaj je zapovedano, da morajo klicati ta imena:

Iz Trsta do Naborine edino-le v italijanskem in nemškem jeziku;

od Naborine do Sežane v italijanskem in nemškem ter slovenskem jeziku.

od Sežane do Trbovelj v slovenskem in nemškem jeziku;

od Trbovelj naprej pa edino-le v nemškem jeziku.

Slovenščina, to lahko vsakdo razvidi, je tu jako prikrajšana pastorka. Iz Trsta do Naborine, kjer žive izključno le Slovenci, se slovenščina popolnoma prezira na ljubo Italijanom. Od Naborine do Sežane, kjer niti Italijana ne najdeš, morajo sprevodniki klicati laško in nemško imena postaj in šele od Naborine do Trbovelj, torej v osrčju Slovenije, je našel naš jezik poleg nemščine svoj prostor. Res je sicer, da je tu slovenščina na prvem mestu, ali kaj je zato, ko takoj za lepim slovenskim jezikom čuješ pokvarjeno nemško ime in vsak tujec si misli, da prevajajo tudi v teh krajih Nemci in sicer v taki množini, da jih mora železnica upoštevati. Vsakdo pa dobro ve, da tu ni prav nič Nemcev in da jih je najti edino le v Ljubljani peščica, ki pa je jako malenkostna.

Od Trbovelj naprej, pa izključno vlada na postajah nemščina. Skozi ves Spodnji Štajer, ki je popolnoma slovenski, in so Nemci in narodni odpadniki le redko sejani, se slovenščina sramotno prezira. Tu bo treba energično stopiti na noge in zahtevati zakonitim potom pravice našemu jeziku.

To se godi na glavni progi Dunaj-Trst.

Iz St. Petra na Krasu do Reke morajo klicati sprevodniki imena postaj v treh deželih (!) jeziki. In zopet je slovenščina ali prav za prav hrvaščina, kateri pripada večina ob

LISTEK.

O, te jerebice!

Iz lovskega življenja. Spisal F. K.

Bilo je jutro, kakor nalašč za lov. Že prejšnji dan so se zmenili trije gospodje, penzionirani stotnik Terk, profesor Cvetin, dolg, suh človek s kozjo brado, ki je prišel v naš trg na počitnice, in trški župan Zrnc, da gredo drugi dan na lov, na jerebice. Oni dan je pravil Tončkov pastir Lojze, ko je prignal krave domov, da je spodil trop jerebic — okoli trideset jih je bilo. Par dni pozneje pa jih spet spodil, pa še večjo jato nego prvič. Prišlo je to na ušesa našim trem gospodom, ki so bili vneti lovci ter hodili vedno na lov, domov pa malo-kterikrat kaj prinesli. Torej ti trije so se zmenili, da gredo na jerebice in prisegli so jim smrt. Njim se je pa pridružil še četrti, učitelj Kepec.

Drugi dan na vse zgodaj so se zbrali na gorenjem koncu trga in župan je pripeljal še dva lovška psa s seboj. Vsi so bili dobro preskrbljeni z jelom in pilom. Učitelj Kepec je imel veliko, zeleno steklenico, napolnjeno z dišečim brinjevcem, in župan je vlekel celo pečeno gos s seboj. Počasi so se pomikali proti

gozdu in vsak je že številil, koliko jerebic bo nastrelil.

Prišli so v gozd. Tu jih je razdelil stotnik Terk, kot najbolj izkušeni lovec. Profesorju Cvetinu je naročil, naj gre na levo gori v gozd. Prišel bo do smreke, ki je zelo košata in stoji bolj na samem. Tam naj počaka. Župan Zrnc mora iti najprvo s profesorjem do smreke, potem pa še dalje naprej, toda na desno. Učitelj Kepec je dobil nalogo, da mora na desno in sicer daleč naokrog in da se mora počasi in previdno bližati onemu mestu, kjer je spodil Tončkov pastir onega dne jerebice. Enega psa naj vzame sabo učitelj, enega pa župan, sam pa ostane na mestu in ne gre nikamor. Tako je razdelil stotnik Terk svojo armado. No, pa ni ravno slabo mislil stotnik, o ne! Misli si je: Učitelj bo spodil jerebice. Če bodo te letele naravnost, priletele bodo k profesorju; če bodo letele gori bolj v gozd, jih bo čakal tam že župan; če pa bodo letele nižje, trčile bodo nani. Župan in profesor sta se odpravila, učitelj pa je še počakal. Ponudil je Terku svojo steklenico z brinjevcem, katero je ta rad vzel in nesel k ustom. Par debelih požirkov je napravil, potem jo pa dal, vidno pokrepčan, nazaj. Da mu ne bi ostal dolžan, je ponudil stotniku učitelju smodko in tudi sam je eno zapalil.

Ko že ni bilo videti onih dveh, odšel je

tudi učitelj in koračil polagoma, kamor mu je bilo naročeno. Precej je bil še zaspan in ni se mu dosti ljubilo laziti po hosti. Poredni pajek je menda kar nalašč napredel mrežo ravno tam, kjer je šel naš Kepec. Ta je ni videl, ker je gledal v tla in zadel se je vanjo. Pretrgal jo je seveda, toda pajčevine so mu ostale na obrazu in ga kaj neprijetno šegotale. Pomencal je z rokama po obrazu in jih komaj odstranil. Spomnil se je svojega brinjevčka, vzel iz žepa steklenico ter se pokrepčal. Komaj pa jo je djal v žep nazaj, spodtaknil se je ob korenino in padel na ne ravno mehka tla. Ko se je pobral, potipal je najprvo, če se je morda steklenica ubila. Ko je pa videl, da je bila ta le malo počena in da ni puščala, rekel je, zadovoljno se namrdniviši: »To je pa vendar dobro, da se mi ni steklenica ubila, ves brinjavec bi iz nje stekel. Prav dobro je to, res. Še en požirek moram, ker je šlo vse tako po sreči.« In privoščil si ga je tudi. Počasi je koračil s psom proti kraju, kjer bi morale biti jerebice. Toda pes ni nič zavohal — jerebic ni bilo. »E kaj! Ko jih tukaj ni, tudi drugod ne bodo,« mislil si je Kepec in šel naprej.

Od daleč je zagledal župana. Temu se je menda ravno toliko ljubilo paziti na jerebice z napetim petelinom, kakor učitelju. Sedel je na mahu v senci, obiral gos ter menda popol-

noma pozabil nanje. Pes je ležal zraven njega in glodal kosti, ki mu jih je metal gospodar. Ko se je župan najedel, je vzel iz torbe čutarico — ali bolje rečeno čutaro — nastavil jo k ustom in precej časa je minilo, predno jo je odmaknil. Ko ga je učitelj videl, polastilo se ga je nenadno poželenje po pijači. Odmašil je steklenico in se vnovič pokrepčal. Šel je naprej s psom, naredil velik ovinek, da ga ni župan prav nič videl. Hotel je še na drugi strani pogledati, če je morda tam kaj jerebic. Zavil je torej daleč naokrog in potem šel nazaj proti smreki, kjer je bil profesor na straži. Tudi tega je že od daleč zagledal, kakor župana. Mož je ležal zleknen na tleh v senci in bral neko knjigo. Puško pa je imel, ta dobri stražnik, obešeno na veji. Parkrat se je pretegnili, pomencal oči, pogledal gori v grmovje, pa zopet bral naprej. Učitelj je šel proti njemu. Ni storil deset korakov, kar pes obstane, vzdigne nogo in ga gleda nazaj, ker je zavohal jerebice. Toda učitelj ga še pogledal ni, tako je bil zamaknjen v svoje krepičilo. Pes je stekel naprej in z velikim šumom se je dvignila jata jerebic in letela proti profesorju. Kepec je sicer vzel hitro puško z rame, napel petelina, pa jerebice so bile že daleč in so hotele sesti ravno na tla pri smreki, kjer je bil profesor. Tega je šum prebudil iz njegove zamišljenosti, pogledal je nazaj, videl je jerebice in zateg-

železnici bivajočega ljudstva, zadnja. Kje je ob železnici kaj Italijanov ali Nemcev? Nekaj jih je sicer v Opatiji in Reki, ali radi teh naj bodo vsi drugi, ki ne pripadajo tem narodnostim, prezirani?

In ravno isto je na železnici od Divače do Pulja.

Na progi iz Trsta v Gorico ali iz Nabrežine v Gorico, vlada na postajnih napisih ali občevanju s potniki izključno le italijanski jezik. Ali ni tu več slovenskega življa, ali ni tradicionalna zgodovina tu izključno slovenska? Ali ne živi tu naše slovensko ljudstvo?

Poglejmo progo iz Maribora do Celovca. Nikjer slovenskih napisov, nikjer slovenskega občevanja med uslužbenci in potniki. In zakaj? V ustnem reglementu stoji določeno, da je občevalni, oziroma uradni jezik na tej progi izključno le nemški. Tu imajo slovenski poslanci hvaležno nalogo, dokazati svetu, da ni tu skoro nič Nemcev, ampak le slovenski narod.

In isto velja na progi Pragersko-Ptuj, kjer Nemcev sploh prav nič ni in ljudstvo nemščine niti ne razume.

Pa ne le poslanci, tudi občinstvo, naj stori svojo dolžnost. Če se mu ne postreže v narodnem jeziku, naj se pridno poslužuje pritožbenih knjig, ki morajo biti na razpolago potnikom na vsaki postaji. Pa s tem bomo storili velik korak naprej in dokazali vodstvu, da tu ni pometati z našim narodom, ampak do mora železniška uprava ž njim občeovati v njegovem jeziku.

Ako pogledamo tudi notranji zistem na južni železnici, uvidimo, da je vodstvo nam Slovencev skrajno neprijazno. Slovenski uradniki in slovenski uslužbenci se prestavljajo v nemške kraje, Nemci in Italijani pa k nam. Lahko trdimo, da je na Dunaju, v Brucku, v Bolcanu itd. več slovenskih sprevodnikov in uslužbencev, kot jih je pri nas doma.

In zakaj to? Višji upravni uradniki so nemško-nacionalnega mišljenja. Boli jih tedaj, da bi domači uslužbenci preveč domače občevali z našim narodom. Tudi morajo slovenski otroci v drugih krajih hoditi v nemške šole; človeka, ki živi med tujim narodom, prijemlje se neka zaspianost za družabno življenje in to je eden glavnih uspehov velikih in obširnih podjetij; ker s tem se preprečuje stanovsko združevanje delavstva v močne organizacije. Je pa železnici s to manipulacijo tudi na tem, da goji medsebojno nezaupanje svojih uslužbencev in to najlažje dosega s pogostim premeščevanjem in mešanjem narodnosti.

Južna železnica, ki je spravila že velikan-ske svote od nas Slovencev, ne upošteva nikjer našega jezika pri napisih, pri odlokih in naredbah. Nikjer! Kaj pa je z državno železnico, ki zdaj dvakrat križa našo zemljo? Tudi na tej železnici ni dosti boljše, ali pa nič.

Na progi iz Ljubljane do Trbiža je zapovedano uslužbencem, da občejuje s potniki v slovenskem in nemškem jeziku. Napisi so zopet v prvi vrsti nemški, potem še le slovenski. Od Trbiža naprej pa ni od slovenščine zopet nikjer ne duha ne sluha.

Sedaj pa k novi železnici. Če se je slovenščina dosledno prezirala na državnih železnicah, ko žel. ministri niso nastali vsled narodnih kompenzacij, se ni temu čuditi, da se sedaj še bolj prezira naš jezik, ko je železniški minister vodja nemške stranke v državnem zboru, ki sovraži našo narodnost.

Oglejmo si natančno progo iz Trsta do Celovca oziroma Beljaka in ustnena instrukcije, ki so jih dobili uslužbenci pri nastavljenju. Oglejmo si tudi napise postaj, da lahko dovoljno sodimo o krivicah, ki se nam gode.

Od Trsta do Sv. Lucije je zapovedano uslužbencem, da kličejo imena postaj v laškem, nemškem in nazadnje v slovenskem jeziku. Vendar pa je prosto dano, ako hoče klicati uslužbenec na vseh postajah tudi slovensko ime.

Od Sv. Lucije do Hrušice morajo klicati

sprevodniki imena postaj v nemškem in potem v slovenskem jeziku.

Od Hrušice naprej pa zopet samo nemški in če hoče sprevodnik svojevoljno, kar mu je pa prosto, tudi slovensko, ako vé slovensko ime dotične postaje.

Imena postaj so pisana: v Trstu italijanski in nemški, od sv. Ivana do Gorice laški in slovenski, v Gorici nič, nadalje pa do Hrušice zopet najprej nemški in potem slovenski, od Hrušice naprej še par postaj nemški in slovenski, potem pa zopet samo nemški.

In kdo prebiva ob tej progi? Skoro izključno Slovenci! Tu se godi našemu narodu zopet velika krivica in ne rečemo preveč, ako trdimo, da nas vlada popolno prezira in pomaga graditi tudi z našim denarjem Vsenemcem most do Adrije.

Železniški minister se izgovarja, da ni dobiti slovenskih uslužbencev. Temu ni tako. Slovenskih sprevodnikov je na Dunaju in v Amstetenu skoro več kot nemških, ali tam ne morejo vršiti svoje službe v slovenskem jeziku. Čemu pa jih prestavljate v tuje kraje, ko jih vendar pri nas potrebujete! Sovraštvo do Slovencev in namen ponemčiti naše slovensko ljudstvo je, ki noče videti Slovencev, ki morajo služiti istega gospodarja med tujim narodom, dasiravno so doma nujno potrebni.

Za danes končamo s pozivom na poslance in slovensko ljudstvo, da storé vsak svoje. Hočemo pa zasledovati vse krivice, ki se nam bodo še godile in razkriti svetu, da nas roke, ki bi nas morale braniti, tepo naravnost v obraz, da nam je vlada, oziroma železniško ministrstvo, ki bi moralo delati v prosep naših krajev, skrajno nasprotno in krivično.

Tedenski pregled.

Kranjski industriji so imeli v nedeljo shod, da so ustanovili gorenjsko sekcijo »Avstrijske industrijske zveze«. Shodu je predsedoval veleindustrijec Gassner. Navzoč je bil tudi kranjski deželni predsednik Teodor Schwarz, ki je v imenu vlade pozdravil zborovanje in povdarjal, da je podlaga uspešnemu razvoju industrije le pravično in prijazno razmerje med delodajalci in delavci. — Glavni tajnik dr. Auspitzer je govoril o pomenu nove železnice za kranjsko industrijo; dotaknil se je tudi vprašanja, sproženega od deželnega predsednika ter zatrijeval, da je želja vseh industrijev, sporazumeti se z delavstvom, ki je pa dostikrat nahujskano od brezvestnih soc. dem. agitatorjev; zato, pravi govornik, pa je potreba, da se i delodajalci tesno združijo v krajevnih ali strokovnih zvezah delodajalcev.

Nekoliko ostra izvajanja glavnega tajnika je omilil g. Gassner, ki je dejal, da težnja po organizaciji industrijev ni naperjena proti upravičenim težnjam delavstva. V odbor so izvolili same Nemce; navzoči so bili le trije Slovenci: Pollak ml., Mathian in D. Hribar.

Nov maneuver. Kakor so kranjski »Narodovci« svoj čas poslali v svet bajko o »prodanih Korošcih«, da bi sebi pomagali iz politične agonije, tako je sedaj tržaška »Edinost« vzdignila hrup o skoraj »prodanih Tržčanah«. Vsemogočni trgovec, ki ima oblast in moč vse prodati — je dr. Šusteršič. »Ta mož« tako piše »Edinost«, »si je vtepel v glavo, da priklapi mestni okraj šentjakovski k okolici, a trebalo je skrajnega napora, da se je preprečila ta usodna določba.«

Novica ta je seveda zlagana od začetka do konca. Dr. Šusteršič je poslanca Spinčiča spočetka naprosil, naj izdela referat za zastopstvo tržaških Slovencev. Poslanec Spinčič je to storil v sporazumu s tržaškimi voditelji in referat izročil dr. Šusteršiču, ki je pri vladi dosegel, da se je v bistvu sprejel v vladno predlogo. To vedó gospodje pri »Edinosti«.

— Od kod torej zgoraj navedena obdolžba! — Državni zbor. Zagovorniki pluralne volilne pravice, ki so imeli v odseku 20 glasov, upajo, da bodo potegnili v zbornici omahljivce

nase ter se bodo opirali na gosposko zbornico, ki bo varovala meščanske kroge. — Odsek za volilno reformo je rešil vprašanje o volilnih okrožjih na Moravskem. Nemci dobe 19, Čehi pa 30 mandatov. Odsek se je bavil tudi z razdelitvijo okrožij na Češkem. Nemci so iztaknili v budjeviški okolici 12.000 svojih ter se zanje bore že tri dni v odseku. — Težave se kopičijo. — Vse politike pa zanimlje sedaj vprašanje o dvotretjinski večini, ki si ž njo Nemci hočejo osigurati posebno stanje. Vlada je priporočila kompromisni predlog, naj bi se volilna okrožja ne izpreminjala 12 let. Čehi se ne marajo udati, da bi prodrla vsenemška zahteva. Nemci pa zopet pravijo: »Brez tega ne bo volilne preosnove.« Ministrski predsednik je posredoval, a doslej brez uspeha. — Poljaki soglašajo z Nemci za dvotretjinsko večino, vendar pa posredujejo za kompromis. Predlagali so, da bi deželni zbori z dvotretjinsko večino smeli izpremeniti okraje, državni zbor bi pa o tem sklepal z navadno večino. — Nemcem tudi ta predlog ni povšeči. — Železniški pododsek je z večino glasov sklenil, da priporoča vladno predlogo kot temelj nadaljni razpravi glede podržavljenja Severne železnice. Težišče vseh težav je odkupnina glavne proge. Po pogodbi bi država od 1. januarja 1906 do konca leta 1940 plačevala na leto 30.537.000 K. — Nemci zahtevajo tudi, če se železnica podržavi, da se zakonitim potom določi sedanje število nemških uradnikov pri železnici. — V petek je vlada predložila zbornici proračun za leto 1907. Celotni izdatki so proračunjeni na 1.890.871.352 K; dohodkov je po proračunu par milijonov več. — Za savski most pri Kranju je postavljenih 200 tisoč kron; za kranjske Nemce je določeno posebno darilo: Kočevska nižja gimnazija se s 1. sept. 1907 povzdigne v višjo gimnazijo. — Dr. Tavčar je v odseku za volilno reformo predlagal reasumiranje Koroške, da se ustvari en gotov slovenski mandat. Čujemo, da je bil dr. Tavčar opozorjen, naj tega ne naredi in naj se ne zadovolji z enim poslancem, ker hočejo poslanci »Slovanke zveze« z drugimi Slovani v plenumu ob ugodni priliki nastopiti za dva Koroška slovenska mandata. Dr. Tavčar je torej v odseku pokopal drugi slovenski koroški mandat.

Rusija. Nemški in angleški listi pišejo, da stoji Rusija pred denarnim polomom. Papirni denar, ki je v prometu, je že prekoračil zalogo zlata za 378 milijonov. — V ruskem finančnem ministrstvu so zasledili, da je poverjenih 17 milijonov rubljev. — V Lodzu je splošna stavka; po cestah stražijo vojaki, tvornice in šole so zaprte, časopisi ne izhajajo. Velikanska množica je z ručičimi zastavami demonstrirala po mestu. Vojaštvo je oddalo več salv.

Raznoterosti. Dr. Gregorčič je vložil interpelacijo v državni zbornici radi imen postaj in postajnih napisov ob bohinjski in južni železnici na Primorskem. — Mnogo čeških okrajstov in deželnih poslancev je brzojavilo češkemu državnozbornemu klubu, naj volilno predlogo obstruira, če bi se hotela uveljaviti dvotretjinska večina. — Krojaški pomočniki in modistinje v Trstu štrajkajo. — Na Dunaju se je meseca septembra sešlo okrog 80 delegatov organizacije avstrijskih katoličanov. Ta organizacija je započela temeljito delo za varstvo vere in cerkve. Shoda se je udeležil tudi zastopnik naše škofije. — Zasledilo so anarhistično zaroto zoper italijansko kraljevo dvojico. — Dopolnilne volitve dveh deželnih poslancev iz volilnega reda veleposestva bo dne 10. novembra, ker je umrl ravnatelj Luckmann in je odstopil graščak Ulm; vseh volilcev je 85. — »Narodovci« so napovedali svoj zaupni shod na dan 11. oktobra. Preložili so ga do 15. novembra, ker ne vedo, ali so na vrhu »stari« ali »mladi«. Tudi nimajo koga klicati na »zaupovanje«, ker učitelji niso več stebri liberalne stranke, odkar imajo svojo tiskarno.

V Rimu so imeli socialni demokratje več shodov, ki so pa bili dosti burni. Uspeh sho-

dov je precejšen razpor med tremi strujami v stranki. Največ prepira je povzročilo protivojaško gibanje.

Na višji dekliški šoli v Ljubljani je sedaj v treh razredih 141 gojenk; vseh oglašeni niso mogli sprejeti. — Prva seja novega perzijskega državnega zbora je bila 7. t. m. — Šestdesetletnico je obhajal v sredo g. Iv. Steklasa. Marljivi profesor, zgodovinar in pisatelj v Zagrebu, je sotrudnik »Slovenca« že od l. 1874. — Novo pošto poslopje zgradi država v Idriji. — Ogrski državni zbor je imel prvo jesensko sejo dne 10. okt. V petek je Wekerle predložil ogrski proračun.

Igralec Perdan, ki je poneveril pivarju Koslerju 6470 K je bil pri zopetni obravnavi obsojen na štiri mesece težke ječe. — V Trbovljah imajo 2300 šolo obiskujočih otrok v 30. razredih. — Kljub sklepom deželnega odbora imamo na Kranjskem še vedno deželne zavode z nemško upravo! — Italijansko brodovje ima vaje v jonskem morju. — Nova slovenska revija »Čas« bo jela izhajati z novim letom; ozirala se bo na vse stroke znanstva.

Godovi prihodnjega tedna:

Nedeljak 14. oktobra: Kalist, Domicijan; ponedeljek 15.: Terezija, Brunon, Avrelja; torek 16.: Maksima, Gal; sredo 17.: Viktor, Hedvika, Marieta Alak; četrtek 18.: Luka, Just; petek 19.: Peter Alk., Etbin; sobota 20.: Janez Kancijan, Felicijan.

Zagoneten političen položaj na Hrvaškem. — Supilov bankerot.

Z a g r e b , 12. oktobra.

Narodu je sedaj dana prilika, da sam odloči o svoji usodi v saboru, ki bo kmalu skličan, ali da vsaj izvojuje to, kar mu je odvzelo Khuenovo samodržtvo, a ni je v tem usodepolnem trenutku politične stranke, ki bi bila tako konsolidirana, da prevzame vlado. Vsi patriotje so prevarani, ker se je zadnje dni jasno pokazalo, da nobena stranka ne more izpolniti svojih obljub in so nekateri voditelji narod uprav nalagali. Najbolj se majo tla pod Supilovimi nogami. Gotovo je on med vsemi hrvaškimi politiki najbolj v zadregi in najbolj eksponiran. Najpreje se je delal, kakor da je glasovita reška resolucija Mažare ravno tako veže kot Hrvatov, ko so pa Mažari ob priliki reških izgrediv zanimali vsako obveznost do Hrvatov, se je Supilo zagnil v olimpski molk. Toda dolgo hrvaški »oberban« ni mogel ostati v rezervi, kajti stvari na Hrvaškem so se nenadoma docela izpremenile, česar Supilo niti oddaleč ni slutil. Kar čez noč sta objavila »Pester Lloyd« in osješka »Drau«, da kani grof Miroslav Kulmer ustanoviti novo stranko. Jasno je bilo, da je ta misel, kakor večinoma vse važnejše na Hrvaškem, zrastle na mažarskem zelniku. Mažari so bili siti vednega prerokovanja med Supilovci in Starčevičanci, ki so drug drugemu očitali izdajstvo in na dan citirali sto paragrafov hrvaško-ogrské nagodbe ter drug drugega z njimi obspali. Med Mažari in hrvaškimi aristokrati so se začela pogajanja, kako rešiti zapleteni položaj na Hrvatskem in rodila se je misel o novi stranki. Pri tem so seveda imeli prvo besedo bivši mažaroni. Mažari že tedaj, ko je zmagala pri zadnjih volitvah hrvaško-srbska koalicija, niso hoteli resolucijonašem žrtvovati mažaronov, svojih najiskrenejših prijateljev. Pravzaprav je Mažarom šlo le zato, da Hrvatje sestavijo vladno večino skupno z bivšo »narodno stranko«, z Mažaroni. Resolucijonaši tega niso mogli in jeli so se pogajati s Starčevičanci. In ko tudi pri teh ni šlo gladko, so resolucijonaši posegli po zadnjem sredstvu: koketirali so z »nekaterimi« člani bivše narodne stranke, zlasti z dr. Eggersdorferjem, da pridobe vsaj ne-

(Dalje v I. prilogi.)

njen o, jej, se mu je izvil iz grla. Vzel je puško z veje, pa zastoj, jerebice so letele hitro naprej in gospod profesor jih ni videl več. Učitelj Kepec se mu je približal. »Gospod profesor, ali niste nič videli jerebic? Pes jih je spodil; zelo velika truma jih je bilo.« — »O, nič, nobene nisem videl,« laže profesor. Učitelj se namuzne, nič ne reče in sede poleg njega na mehki mah. »Mislim, da so letele proti Terku,« pravi učitelj kar tja v en dan. »Jaz tudi mislim tako,« pravi profesor. »Kaj, kako morete tudi vi tako misliti, ko jih še videli niste?« vpraša učitelj svojega tovariša. »Saj res, no! Kako sem nespameten, saj jih še videl nisem,« pravi profesor in rdečica ga oblije, ker se je tako neumno zagovoril.

Čakala sta en čas, pa ko ni bilo čuti nobene strela, vstaneta, pokličeta še župana in vsi trije so šli doli k stotniku.

Ta je bil jezen, da kmalu ne tako. »Ti prebita reč ti! Kar cela jata jerebic se pripodi k meni. Bil sem pripravljen, pomerim in pritisnem. Petelin se sproži, pa puška nič ne sproži. Pritiskam, pritiskam — pa vedno nič. Radoveden, kaj je to, jo odprem. Pa kaj vidim? V desni puškiní cevi je bila stara, že izstreljena patrona. Ali ni to od zlomka, kaj?« jezi se Terk.

Pa bilo je prepozno. Po toči zvoniti nič ne pomaga, pravijo. Sklenili so, nikomur nič povedati o ponesrečenem lovu in brez jerebic, brez goske in s prazno čutaro so korakali domov oni trije tiho, le stotnik je medpotoma

polglasno zdihoval: »O, te jerebice! Pa koliko jih je bilo!«

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuđ redehter!

Dons pa že vidm, de jm morm puvedat, kuku je blu unkat iz ti-sta koza, k ja je tist iblansk mesar, jest na vem, kuku

se že piše. No, ke iz krajnsk klubasam kepčuje, pu Reslu cest gnuu.

Kokr sm že reku, je unkat gnuu tist mesar ena kuzica ke pu Reslu cest, ke preke ta noumu most, k se je za cajta gespuđ Hribarjuža žepanvanja pustavu. Kumi prvandrata mesar in koza ke du kufehausa na vogle, kar mu pride nasprut en drug mesar, ke na kepčuje iz krajnsk klubasam, ustau soja prijatla in ga naštenka: »Ti, prjatu! Tegala presička, ke ga tlela za špaga cefraš, pa gvišn nis pr Preduviče kupu, zatu ke ma ružičke. Preduviču prešički jih pa nimaja!«

Ke je mesar iz koza šlišu ta štenkajne,

pugrab ga jeza, de spesti špaga, ke je bla koza na ne prvezana in se zakadi sojmo prijatle u lase: »Ti uš mene tlela štenku, ke sam ldem krave predajaš za pitane vole! Ti!« Kumi šliš koza ta špeter, a t na punuca ta prložnost in pesti mesarja, de se med saba raufata, ona ja pa pociodi nazaj ud kodr sta pršla.

Jest sm en cajt stavu in čaku, kuku se u ta reč vn stekla; ke pa le od nubenga konca ni blu koze nazaj, sm se pa ubrnu in sm šou pu sojh upravlkh, de b na mogu ker na prej metat, de tku brez dela pustopam in de se m tku dobr gudi ket Grazilitum atat. Ke pa jest na morm tagca naprej metajna trpet, sm pa šou h Rohrmannnuv Fikit pu en tak ceglc, de um žihr pu Iblan in ukul Iblane ta divi kostajn puberu. Aja! Uni murbt še na veja, de more dat Fiki drlaubnast za divi kostajn puberat. Veja, tu je pa tku: Fikit se je fržmagal, de b usak člouk mou pravica iz divim kustajnam prefit delat in zatu je ud rotuža enkat pugervu, de morja dat sam nemu prevelegium za ta prefit delat, k se matra pr vultvah in zajne agetira. Kua sa pa tli pol na rotuž nardet? Dal sa mu ta prevelegium, pa je konc špetera. Zdej je pa Rohrmannu Fiki, kokr se guvari, pugervu ud rotuža, de mu morja dat glih en tak prevelegium še za čike po Iblan puberat, ke čiki tud, če sa lepi, neki prefita vržeja. De mu rotuž tud te prošne na bo mogu udrečt, ni za cviblat in pr prihodn ubčinsk sej uja že te čiki pršli na talar, če na uja spet sucjal demukrati kakšne zgage delat, kokr unkat zavle vuliune refor-

me, k sa ficepurgmajstre Zanke tak strah naredl, de je biu vs zbeگان in de je, ke je pred rotužam en automobil zatrobu, vs preplašen iz zola vn prletu in upou pu gang: »Buh nas vari! Kdu pa tku tlela picka?«

Pa de pridm nazaj k kustajnem, nej jm pu-vem kuku je blu pol.

Astn, ke sm mou enkat tist ceglc ud Fikita u varžet, sm ja pa mahnu iz enmo žaklam naravnast pugledat naukul, ki bo ta nar več kustajna. Ke pridm mal vn iz mesta, ga pa n-enkat zagledam tam pud enmo drevesam kar en ceu kp. Jest, na bod faulast, se hitr prpognem, de b s ga nabrau u žakel; ke pa jest ud zadi nč na vidm, se pa tku nerodn u ena taka iblajtarska palača, ke jh je pustavu ukul Iblane rotuž za iblajtarje, de na kuntrabantarje merkaja, sezidu, zadenm, de use skp iz iblajtarjam ured, pu tleh prebrnem. Ke se enkat iblajtar izpuđ soje palače skubaca in iz moja pumučojo soja palača spet pukonc pustau, me pa začne zmerjat, de sm tku narodn in m začne žugat, de me u Grazilitum atat zatožu, ke maja usa ta reč čez.

Jest, k se Grazilituga atata bujim, sm začu iblajtarja tulažt in puguvarjat, de nej s nekar soja palača preveč h src na žene, ke tku ni dost prida in de maja pu kmeteh še kužati bulš hiše, ket sa iblajtarske. Jest srumak sm mislu, de se mu iz tem, če um čez negava hiša šinfu, iblajtari prkupu, de m u moja narodnast udpustu, sm pa glih narobe naletu.

»Ti uš tlela čez naše hiše šimfu, ti!« je za-

kaj. Toda, kakor se vidi, jih je sedaj prehitel grof Miroslav Kulmer.

Naravno, — to je Supilo moralo zadeti v živo meso. Tudi se je pojavil v resolucijski stranki sami razpor, ker nekaterim ni všeč Supilovo vodstvo. Sedaj se je Fran Supilo oglašil v svojem »Novem Listu« ter odkril svojo dušo z vsemi tistimi arogantnimi frazami, ki smo jih od njega navajali. Ali razkrinkal se je sam in njegov članek je res va banque-igra. Zadnja poteza! Kaj pravi mož o glasoviti reški resoluciji? Jaz, Supilo, modruje, sem za pogodbo z Mažari, toda ne za tisto dualistično iz l. 1867., ki Mažare in Hrvatce meče v žrelo pan-germanstvu. Supilo je za popolno samostojnost Ogrske, Hrvatje naj se torej z vso dušo in telesom vržejo v to borbo in rešujejo Mažare. Toda, kaj dobe zato Hrvati? Čujte, to infamno odkritje Supilovo: »In ker je hrvaška in srbska politika pogojno ali brezpogojno sprejela reško resolucijo, s čimer je molče priznala pogajanja in sporazumljenje z Mažari, zato moramo biti na jasnem, da od Mažarov ne moremo dobiti niti vspešno zahtevati nobenih pridobitev, dokler jim v smislu reške resolucije ne bomo dali garancij, da teh pridobitev ne bomo porabili proti njim...« In nadalje izjavlja častiti Supilo, da »prava — kaj so prava?« Najprej je treba da se vsa politika na Hrvaškem izpremeni in kreniti v kurz reške resolucije, da se zlomi nasprotstvo starčevičanskih »patentiranih« politikov, da vsa Hrvaška gre za Supilom, potem šele pridejo tiste pridobitve ki so jih Hrvatom obljubili — Mažari!

To je pač izjava, ki zasluži da se z njenim avtorjem za vselej obračuna. To je politika desperadov. Ali to je značilno za sedanje razmere na Hrvaškem, vzlic temu nobeden izmed ostalih voditeljev koalicije ne izpregleda. Sedaj so se vrgli z vso besnostjo nad napovedano novo stranko. In tako slabo so ti hrvaški politiki poučeni o namerah te stranke, da je vsakemu takoj jasno, da Mažari mistificirajo svoje »zaveznike«, ki so na to zaveznitvo tako silno ponosni. »Hrvatsko Pravo«, ki ima po pravici Supila za povzročitelja najhujšega zla na Hrvaškem, pravi o novi stranki Kulmerjevi, da je najhujša provokacija za hrvaški narod. Baje je tako stranko želel imeti sam Werkerle. Mažari hočejo oživiti staro mažaronsko plemstvo, ki drugače še pojma nima o agrarnih potrebah dežele, a si sedaj nadevajo to agrarno ime, da preslepi javnost. »Hrvaška«, glasilo koalicije pa kliče na pomoč samega bana, naj svojemu uradništvu kratkoma prepeve, vstopiti v to stranko. To je značilno. Koalicija, ki napoveduje na Hrvaškem novo »ero slo-bode«, hoče braniti uradništvu lastno politično mišljenje! Mirno in hladno pa se izjavlja o »agrarni stranki« grof Kulmer sam. Zanikuje, da je stranka v zvezi z veleposestvom. Stranka ne bo konservativno fevdalna, ampak bo demokratska združitev malih in srednjih posestnikov, zastopnica kmečkih in maloobrtniških interesov, katere so dosedajni sabori popolnoma zanemarjali. Vendar pa bo stranka stala najbrže na pogodbenem stališču ter bo posredno posegala s svojo reformno nalogo tudi v javno življenje. Ker pa je mnogo bivših mažarov, ki so ekonomski in ker Kulmer povdarja pogodbeno stališče ter namiguje na neko reformno javnega političnega življenja na Hrvaškem, meni »Hrvatsko«, da nova stranka ni nič drugega kot modernizirana »narodna stranka«. Vsekakor je položaj tako zapleten, kakor že dolgo ni bil. Noben resnični rodoljub se ga nikoli ni nadejal.

Državni zbor.

Poročilo finančnega ministra. — Lex Kolisko. — Tržaška pristaniška dela.

V včerajšnji seji je predložil finančni minister vitez Korytovski proračun ter podal obširni eksposé. Proračun je po ministro-

ču iblajtar nad mana rentačt. »A misleš, de rotuž gnar pu tleh pubera, ket ti kostajn, de mam u tlela kar u ene tri štuke hiše pustaulu. Ta peru mal prerajti, kulk more že rotuž ofrat za Grazelituga atata, de skrbi za nas prenašaja, pol pa guvor, a ustane rotuže kej prefita ud našga dinstla!«

»Tist maš že prou, perjatu!« sm jest iblaj-tari prkimu. Grazelitu atata maja iz ta rečjo res tulk skrbi, de cel nuči na morja učesa zatisnt, zatu ja pa pol pu dneu mal dle putegneja. De morja pa take skrbi kulkr tulk prmern plačat, je pa tud gvišn. Ampak, prijatu, rec kar češ: mal več bajte b v am pa use glih lohka pustavl. Če b ble saj tku velike, de b v am nuge vn na gledale, kedr se mal uležete, pa b blu prec bulš. Tu vas more pa pu zim use glih u noge zebst, kedr ležete in v am nuge tkula vn iz bajte muleja, a ne?«

»Kua ti veš! Tu se da ja pumagat! Viš, kedr me začne pu zim u noge zebst, se pa lepu ukul ubrnem, de mam noge pud streha pa glava uzuni in se tku u noge pugrejem in tku naprej, tku de nam ni glih nkol treba zmerznt. Kedr je prou hud mrz, pr suldateh usake pu are vahta mejnaja, pr nas se pa holt tekat usake pu ure ukul ubrnema, pa se glih tku svira.«

Ke mu jest na tu nism vedu nč nazaj pu-redat, sm pubrau soje kupita, čm rečt, ku-stajne in sm jh nesu h Fikit na prudi. Kulk m dubiu zajne, tu pa nm nč am na gre.

Bohtatu Pepe iz Kudeluga.

vem mnenju tako ugoden, kot še malokdaj ka-teri. Konečni računi za leto 1905 izkazujejo namreč prebitek 52 milijonov kron, dohodki iz davkov so v tekočem letu za 60 milijonov večji kot lani. K temu je go-tovo v prvi vrsti pripomogel veliki napredek našega kmetijstva, procvit vseh industrijskih panog, povišana konsumna moč vseh ljudskih slojev vsled povišanih plač, boljših življenjskih razmer in relativno ugodnega stanja naših rent. Vsled takega finančnega uspeha je finančni minister v stanu proračuniti dohodke za l. 1907 za 90 milijonov višje kot za l. 1906 in do-voliti oziraje se na prebitek iz l. 1905 v enem letu 140 milijonov kron izdatkov. Proračun za leto 1907 zaračuna tedaj dohodke in izdat-ke za 66 milijonov kron višje kot prošlo leto in prebitek je proračunan na 1:7 milijonov kron.

Dohodki so proračunani iz dohodkov direktnega davka, ki bodo znašali skoro 38 mi-lijonov več kot lani, potem iz dohod. indirektnega davka in monopolov. Železnice bodo ne-sle 10, pošte 4 milijone kron več. Iz datki izkazujejo 31 milijonov za povišanje plač in penzij državnim uslužbencem; vojnemu mini-stru se dovoli 14 milijonov in domobranskemu 3 za preosnovno deželne brambe, 20 milijonov kron bodo visoki izdatki za železnice, zidavo postaj itd.

Prebitek iz leta 1905 bodo porabili za drž. železnice, ki dobé 31:5 milijonov kron za na-bavo strojev in vozov, 6 milijonov za z a d r u g e, oziroma za projektirano centralno zadržno blagajno, 5 milijonov je določenih za klinične oddelke na bolnišnicah, dva milijona za boj proti tuberkulozi, za bolniške blagajne itd. Minister je prosil, naj zbornica proračun sprejme na izkrajšan način. Pripomnimo, da je danes proračunski odsek zbornici predložil po-ročilo o tržaških pristaniških delih. Poročilo je skrbno in objektivno sestavil poslanec Vu-kovič. Poročilo graja vlado, ki je s tem, da je pristaniška dela oddala trditi brez konku-rence, povzročila, da se je moral načrt iz leta 1898 izpremeniti, kar povzroča izdatek 1.100.000 K. Vlada bi bila morala eskomptacijo certifikatov o zaslužku potom »Union«-banke in »Assicurazioni generali« predložiti kontrolni komisiji državnih dolgov. Poročilo predlaga, naj se sprejme državno predlogo, toda naj se zniža zahtevani kredit 46 milijonov na 41 milijonov: zbornica naj tudi potrdi gra-jalne resolucije. Po eksposéju Korytovskega je jela zbornica obravnavati o nujnemu pred-logu takozvane lex Kolisko.

Nižje-avstrijski deželni zbor je že večkrat sklenil zakon, ki ga je predlagal poslanec Ko-lisko. Ta zakon hoče določiti, da je v vseh ljudskih šolah na Nižje Avstrijskem poučni je-zik le nemški. Tako je razsodilo zadnjič tudi državno sodišče. Toda ta sklep, oziroma raz-sodba, naravnost nasprotuje § 6. državnega zakona za ljudske šole iz l. 1869. Ta paragraf namreč določa, da poučni jezik določujejo fak-torji, ki vzdržujejo ljudske šole. Ker deželni zakon ne more izpreminjati državnega in ker država ne vzdržuje ljudskih šol, vlada tudi ni mogla vladarju priporočati imenovanega za-kona v potrjenje.

Navzlic temu so danes Herzog in vse-nemški tovariši z nujnim predlogom spravili to vprašanje pred državni zbor in s to »agi-tacijo« potratili vso današnjo sejo. Predlog sta zagovarjala Herzog in Pacher, ki poznata vedno in povsod le nemške pravice.

Naučni minister dr. Ma r c h e t, ki je zad-njič v deželnem zboru nižjeavstrijskem sam glasoval za »lex Kolisko«, je bil kot poslanec v zadregi, vendar pa je kot minister odgovoril povsem pravilno. Iz navedenega razloga na predlog vlade cesar ni potrdil zakona, in vsled tega tudi ni pravega predmeta za razpravo. Sicer pa »lex Kolisko« nasprotuje državnemu ljudskošolskemu zakonu, torej Herzog mlati prazno slamo.

Odločno je pobijal nujni predlog češki po-slanec dr. K r a m a ř, rekoč: Dunaj je središče Avstrije, kjer imajo pravico bivati državljani vseh narodov. Dunaj ima velike koristi kot glavno mesto države, torej tudi dolžnosti nas-proti narodom. Kar zahtevajo Nemci drugod, to smejo Slovani zahtevati tudi na Dunaju, in naj državno sodišče stokrat sklene drugače.

Dr. G e s s m a n n je odločno grajal Vse-nemce, ki so le iz agitacijskih namenov spravi-li to vprašanje v poslansko zbornico. Sicer pa meni dr. Gessmann, da mora na Nižje Av-trijskem v ljudski šoli veljati le nemški pouk, ker so Nemci edini domačini v deželi. V tem oziru pa se ne strinjamo z Gessmannom. Čehi n. pr. gotovo niso od včeraj tukaj — in Dunaj je največje češko mesto. Ako Nemci v slovan-skih pokrajinah, kjer so se naselili še le pred desetletji — glej Domžale, Šiško itd. — zahtevajo nemške šole, imajo pač tudi Slovani iste pravice v nemških krajih, kjer plačujejo svoje davke. — Sicer pa je zbornica odklonila nujnost predloga, ki ga more poslanec Herzog doma zatakniti za ogledalo. Nato je poslanec Korošec zahteval odgovor ministrov na nje-govo interpelacijo o prepovedi, ustanoviti po-družnico kmetijske družbe na Spodnjem Šta-jerskem. Prihodnja seja torek ob 11. dop.

„Trgovski dom“ in trgovski nastavl-jenci.

(Iz krogov trgovskih nastavljenecv.)

Članek, ki so ga priobčili slovenski časo-pisi pred nekaj časom, je imel mnogo uspeha, vzbudil je zanimanje in pozornost in si pridobil pritrjevanje vseh treznomislečih in pre-vdarnih trgovcev in trgovskih nastavljenecv. Da smo govorili resnico in da smo zadeli pravi cilj ter govorili iz srca, nam je pritrjilo mno-go odličnih trgovcev in večina nastavljenecv, ker večina je izprevidela, da imamo mi prav,

da bomo imeli korist le od »Podpornega za-klada«, in ne od nepotrebnega »Trgovskega doma«, kateri bi, ako bi kedaj stal in se ren-tiral, nesel dobiček le kapitalistom.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« je sklicalo na jutri občni zbor. Seveda tisti, ki nismo člani ali bi vendar morali delati za »Tr-govski dom«, bomo jutri izključeni od zbora in ne bomo mogli izraziti svojih mislij in za-tegadelj bomo mi vedno proti »Domu«, ne moremo pristopati kot udje. Društvo »Mer-kur« povdarja v dotičnih noticah, da se sploh ni sklepalo, kakšnim namenom bo služil »Trgovski dom«. Na to pač moramo omeniti da se nam kaj čudna zdi ta trditev. Ako niso vedeli niti čemu naj služi, kako so mogli po-tem sprožiti to misel. Ali pametni ljudje delajo brez namena in cilja? Kakor znano, se res ni razvila pri slavnostnem občnem zboru živahna debata, ker z neko čudno hitrostjo so takrat te ideje in predlog spravljali v varnost, ali v slavnostnem govoru so nam vendar povedali zakaj in kako. Tudi v 4. številki 3. letnika »Trgovskega Vestnika« so med »Raznotero-sti« priobčili daljšo notico in povedali, kakšen namen naj ima »Trgovski dom«. Tovariši! Preberite dotično notico in videli bode, da je imel pisec precej fantazije in da bi »Trgov-ski dom« ne koristil nastavljenecv in da se mi kot nastavljenecv za tak »Dom« ne moremo ogrevati.

Pozivljamo vas, da imate jutri na občnem zboru pred očmi, za kaj se gre, zakaj se je ustanovil »Podporni sklad« in zakaj se hoče staviti »Trgovski dom«. Glejte v našo bodoč-nost, prevdarite, da je ta dan za dnevom bolj žalostna, da se naše službene razmere slabšajo in da je zaslužek vedno manjši v primeri z de-lom. Sicer imamo tolažbo, da z zakonom o za-varovanju privatnih uslužbencev, vkljub vsem njegovim pomanjkljivostim, bomo vsaj nekaj pridobili, ali zategadelj še ne smemo postati brezskrbni, pač pa se moramo ravno tako in-teresirati za svojo bodočnost, za naš »Pod-porni sklad«. Ta se mora okrepiti in ojačiti in to je mogoče le, ako se zanj agitira, se ste-kajo prispevki vanj.

Jutri se vam bodo obetali zlati dohodki, imenitna podpora iz »Trgovskega doma«, ali ne dajte se preslepiti, ker obeta se vsakemu to, kar on želi in kar mu je najbolj pri srcu. Ako je to tudi mogoče, to dotičnih ne skrbi, samo da je namen dosežen.

Pozivljamo in prosimo vse tovariše, čla-ne trgovskega društva »Merkur« posebno, da se drže »Podpornega zaklada«. Tega ne bodo ne zarubili, ne dajali pod sekvester, med tem, ko bi ta usoda najbrže zadela »Trgovski dom«, kakor nam pričajo vsi domovi v Ljubljani.

Videli bi radi gospodje, da bi mi nasto-pili z »odprtmi vizirjem« sedaj še nepoznani protidomovci. Ali nam je še preživo v spo-minu tovariš Peternel. Tudi nas bi posamez-nega, napadali, odjedali bi nam kruh, zatega-delj smo mi dovolj jasno govorili v listih, ki so nam naklonjeni in naše težnje upoštevajo. Gotovo pa je, da bode jutri mnogo udeleženc-ecv, ki so našega mišljenja, ki nam pritrjujejo, ker to mora pač vsak treznomislec in prevda-ren storiti, mora biti protidomovec. Sicer nas pa itak poznajo, ker se po mestu nekateri go-spodje hvalijo, da so videli podpise na poli, v uredništvu »Slov. Naroda«. Mi sicer ne mo-remo verjeti, ali čudno se nam vendar zdi to.

Torej, tovariši! Izrazite jutri svoje mnenje in govorite po svojem prepričanju za »Pod-porni sklad« in proti »Trgovskemu domu«.

Idrijske novice.

Naša regulacija cest. Novi občinski od-bor si je napravil jako hvaležno nalogo, da hoče namreč Idrijo napraviti bolj »mestno«. V mestu so pa pred vsem potrebne lepe ceste. Popolnoma istih misli smo tudi mi. Zato smo bili prav veseli, ko je pred leti sklenil občinski odbor, da začne z razširjanjem naših ozkih ulic. Lotili so se dela pri »Rožnih ulicah« ter res lep kos ulic razširili. Ob zidanju realke so razširjenje imenovane ulice ustavili. Pričako-vali bi bili, da se nadaljuje to delo, ko je dozi-dana realka. A Rožne ulice so sedaj pozabljene, dasi bi bili pričakovali, da se prav tukaj po-kaže, kako resno misli mesto na prepotrebno razširjenje tesnih ulic. Mesto, da bi se skrbelo za razširjenje, videli smo, kako so prostori še tesnejši postajali. Na lastnem svetu je mestna uprava priustila zidati barako za izdelovanje likerja, ki jo bode pričakoval, da žrtvuje v razširjenje občina lastno hišo. Še bolj pa smo bili radovedni, kako pritisnejo na veleposest-nika S. K., da se s svojo hišo umakne za regu-lacijo cest, ako že ni mogoče darovati lastne hiše. Če je dovoljeno dajati povelja, da se v svrhu razširjenja cest brez odškodnine podi-rajo hlevi, ki so last mladololetnih posestnic, zakaj bi se moralo odškodnovati veleposest-nike, katerih poslopja delajo zapreko? Libe-ralno mišljenje pač še ni zadostna zavaro-valnina pred žrtvami v občno korist.

Naš občinski zastop je ukazal posestniku Bratinu v 14 dneh podreti hlev poleg ceste, in občina mu dá 100 kron za svet, katerega bode potrebovala za razširjenje ceste. Nagla in od-ločna ukrenitev kar v 14 dneh podreti stavbo in to na svoje stroške in v svojo škodo! Pri sosedu na desno je občina dala poleg denarne odškodnine za odstop nekoliko vrta tudi to, da je ona zidala ves zid okoli vrta, in se zavezala ga tudi za naprej sama popravljati. Pri sosedu na levo je omislila nov kanal, v katerega je posestnik lahko izpeljal odtok od svoje hiše. Toraj tudi precejšna odškodnina za odstop nekaj sveta pri cesti. Ta pot na Vojsko pa naprej še vedno tako ozka ostane in občins-kemu odboru se nič ne mudi, da bi zahteval n. pr. od eraričnega vrta nekaj prostora in pri novi erarični hiši stoje še vedno poleg ceste

koli in železne žice, da markirajo koliko sveta pripada rudniku in kje se začne lastnina mest-na. Razsedeno in veliko lažje bi bilo tukaj tirjati za razširjenje ceste nekaj metrov sveta, a najbrž naši očetje tu nimajo korajže. Ni dolgo kar so zidali novo mestno hišo. Tam so skoraj za meter na široko zožili cesto in vsak dan lahko vidijo koliko vozov težko obloženih že nekaj let tod vozi. Prej se je zidala realka in ves potreben material se je po tej ožini zvozil. Lansko leto in letos se zida nova hiša posojil-nice, zopet se je dovažalo kamenje, pesek, apno, opeka itd. po tej poti. Kolikrat je ves promet ustavljen in ljudje se drenjajo ali čaka-jo, da se voz razloži in malo premakne, da zamorejo mimo, zakaj se pa tu ne odloči, naj se hiša podere ali odmakne, da se cesta raz-širi? Le revnega posestnika vidijo, ta naj stavbo na lastne stroške premakne! Ko se je pri Vogelnikovi hiši razširila cesta, smo sploh pričakovali, da se še naprej nadaljuje, saj ravo-no na ovinku je še več prostora potreba. A nismo še slišali, naj bi g. Dragotin Lapajne nekoliko svojega dvorišča ali vrta odstopil, da bodo vozovi lažje brez nevarnosti vozili v sredino mesta. Gospodje le malo bolj stvar-no in nepristransko!

Nov dijaški list. Pravijo, da je upravni odbor »Narodne tiskarne« znižal idrijskim realcem mesečno naročnino na »Slovenski Narod«. Pošiljati ga hoče dijakom naročnikom za eno krono mesečno. Ako je to res, smo že precej daleč.

Obljuba — na cesti. Meseca septembra je že pet let minilo — bilo je ravno pred deželno-zborskim volitvami — odkar se je po Kano-meljski cesti vozil idrijski liberalni general-stab obetajoč radikalno popravilo ceste. Od takrat jih ni bilo več videti tukaj, tudi o kaki popravili nič ne čutimo, dasi je bilo v petih letih časa dovolj vsaj kak načrt izvršiti. In ravno sedaj je tako hvaležno polje, ko je otvorjena nova železnica. Cesta bi se kaj dobro zvezala z Dolenjo Tribušo in koliko lesa bi se lahko tem potem spravilo k sv. Luciji, kako bolj po ceni in z lahkoto! A vse spi, le obljube so ostale, najbrž pri kakih volitvah bodo zopet kake komisije in obljube.

Črnovrška mlekarina. »Primorec« piše, da so klerikalci zakrivil, da je šla mlekarina v Črnem vrhu v propast in je nad 25.000 kron zgube. V Rimu je bil ob času pregajanja tudi klic: Kristijani so krivi, če je Tibera izstopila, a zopet oni so bili krivi, če je predlogo ostala v svoji strugi. Naj bo še tako očitno, da je liberalna baharija zakrivila, nič ne de, pisati in kričati se mora, klerikalec je škodoval. In dobé se res ljudje, ki take neumnosti še ver-jamejo.

Stilistične vaje črnovrškega liberalnega učiteljčka in državno pravdnitvo. V dopisu »Narodovem« pretekle sobote je ubral črno-vrški Silvester druge strune. Ko končuje čla-nek, v čegar resničnost sam ne veruje, prosi državno pravdnitvo, naj sodi uboge 4 ženske milostno! Kako ste dobri! Najprej pošalene Črnovrške razkričati, obrekovati, namalati žensko kričanje kot kruto javno nasilstvo, klicati dr. Trenza na boj proti klerikalnim tolovajkam, potem pa prositi v »Narodu« milostne sodbe! Tega je zmožen tisti učiteljček, ki sedaj pobira podpise pri Črnovrščih — da bi smel še ostati učitelj ondi, kjer je po pre-pričanju vseh ljudi nemogoč. V tem dopisu zavrača krivdo falirane mlekarne na nadzor-stvo. Le ven s sejinim zapisnikom nadzorstva! Tam bomo brali črno na belem, da so nadzor-niki izpolnivali svojo nalogo, liberalno načel-stvo se le ozirati ni hotelo na opomine nadzor-nikov. Ali nič ne veste, da je liberalni nadzor-nik Zagoda vložil ovadbo na državno prav-dnitvo, v kateri liberalnemu načelstvu na-ravnost dokazuje golufijo? Ivan Lampe je lansko leto v »Narodu« sam priznal, da se je kot načelnik preneglil, torej mnogo zakrivil. V tistem listu obeta, da bode to naglico tudi popravil. Sedaj pa govori nekaj o samo 1.500 K. G. Lampe, Vaša naglica je kriva, da so bili pokvarjeni stroji, ki so stali ogromno več, in so faktično zadali mlekarini smrtno rano: zato ponudite nekaj več — pa ne v »Na-rodu«, ampak v resnici! Potem pa bomo dalje govorili.

Narodno-gospodarske zadeve.

g. Izvoz živalskih surovin na Rumunsko. Pri transportih živalskih surovin iz Avstrije na Rumunsko predpisana so posebna spriče-vala, katere mora izdati živinozdravnik po gotovem uzorcu in v katerem potrjuje, da so surovine od zdravih in v Avstriji zaklanih ži-valij ter da na 30 km v okrožju ni nobene na-lezljive živalske bolezni. Poleg tega potrditi mora tako izpričevalo okrajno glavarstvo, v krajih pa kjer se nahajajo rumunski konzulati pa ti. Na obmejni postaji Itzkany priložiti mora železniški urad rumunsko prestavo živino-zdravniškega izpričevala dotični pošiljatelj.

g. Ceno meso za izselniške ladje. Neka am-sterdamska trdka sklenila je z mesarsko za-drugo v Turn-Severinu dobavo govejega mesa v teži 500.000 kg po 48 vinarjev (centi-mes) za 1 kg brez kostij. To meso se takoj v Turn-Severinu nasoli, pripravi, dene v sode ter v Hamburg odpošlje. Kože zaklane govedi prodajo sveže v usnjarije v Bukareštu po 70 v. 1 kg.

g. Boj proti tuberkulozi ali jetiki. Ker se ta nevarna bolezen vedno bolj širi tako pri lju-deh, kakor tudi pri živalih, je tudi boj proti njej povsodi bolj in bolj odločen in brezobziren. Tako se je v zadnjem času na Francoskem in Finskem postavno določilo pobijanje tuberku-lozne (jetične) govedi, ki jo ali neškodljivo odstranijo ali pa v gotovih slučajih in po se-bnih pripravah meso prirede za užitek.

Iz Čobalovega konsuma.

Iz Zagorja ob Savi, 10. okt.

Dne 2. septembra je bil občni zbor demokratskega konsumnega društva v Zagorju v gostilni gospoda Müllerja. O tem je »Slovenec« želel pisati v Čobalu — kakor on trdi — krivico storil, da si ni res pisal, da so se našle društvene knjige v neredu. Radi verjamemo, da je Čobal, ki vse sam naroča, vse sam sprejema, vse knjige sam vodi, tudi zabeležil vse tako, da ni dobili nereda. S tem pa pred nami rudarji le ni opran.

Občni zbor je bil velezanimiv. Zavednost nekaterih rudarjev se je pokazala precej dobro. Čobal je zvedel od sodrugov, da mu ne zaupajo več in da naj si poišče službo drugje. To pa vsled tega, ker ga je odbor že večkrat opozoril na razne nedostatke pri naročanju blaga, pa vse ni nič pomagal. Čobal je sam oblastno naročal in sprejemal blago, ki se ni dalo drugje spečati, kakor pri nas ubogih delavcih, in to sebi v korist, nam pa v škodo, ker smo dobivali za drag denar slaba živila. Opozarjalo se je Čobala tudi, naj pazi na pomagala, katerega smo imeli na sumu, da ne zna več ločiti, kaj je njegovo ali pa društveno. In nazadnje je bil res zasačen, da je ukradel desetlet. Čobal pa se ni hotel ganiti.

V veliki zadregi vsled tega, kar je moral preslišati na občnem zboru, sklical je Čobal potem 30. septembra konferenco. Povabil je poleg odbora še Kristana in Mlinarja iz Ljubljane, da sta mu pomagala pregovoriti odbor, naj zopet glasujejo zanj. Pridobil je zopet naše steklarje in steklobrusce. Izrazil se je pa potem, da ne sprejme drugače izvolitve, da bodo izključeni tisti zavedni, vsega spoštovanja vredni rudarji, ki so si upali nastopiti v tej krizi zoper njega. In ti so: Jakob L., Franc P. in Ivan G.

Zvičajni Čobal je poizkusil še drugo struno. Mislil je rudarje ostrašiti in vso stvar zasukati v svoj prid s tem, da je nagovoril skladščarja J. Ostrožnika pri filijalki na Lokah, da je tudi on napovedal svoj odstop, misleč, s tem spraviti rudarje v zadrego, da bodo primorani, Čobala prositi nazaj. Ker pa rudarji niso hoteli kazati glede tega nikake bojazni, je poslal Ostrožnik z Lok pisмено prošnjo na odbor, da še ostane, če se mu poviša plača.

V povišanju plač obstoji ves napredek našega konsuma. Namesto da bi se članom zvišali »procenti«, se pasejo Čobalovi privrženci. Seveda je Čobal tudi sebi zahteval zvišanje plače za deset kron na mesec. Vrhutega se je izrazil, da se nič ne meni, če odstopijo od konsuma vsi rudarji. To bi bilo za njega ravno prav. Zato tako dela z rudarji, ker upa, da bo potem lepa hiša njemu ostala.

Sploh je Čobalovo počenjanje s konsumom zelo čudno. Že na predzadnjem občnem zboru je omenil cenjeni član društva Alojzij St., kakšno slabo vino ima konsum, in kakšni, ki ga je skoraj sama koža, morajo ubogi delavci drago plačevati. Potem ga je par zaslepljenih Čobalovih privržencev obdoli, da s tem podčrta goljufije. Silili so Čobala, naj toži, in obetali, da so pripravljeni priseči. Seveda, kaj pa je priseči takim ljudem, da le bližnjemu kaj škodujejo, in to tudi, če je prav njihov sodrug.

Zatorej čast zavednim delavcem, ki se ne boje pretenja s »tožbo« in pogumno nastopijo, ko vidijo, da se ne dela, kakor bi se moralo! Naše zahteve pa ostanejo: brez odbora se nič ne naroča, brez odbora se nič ne sprejema, brez odbora se še žveplenik ne sme naročiti. Čobal naj si pa zapomni, da smo resiti njegovih sladkih obljub, za katerimi se skriva le ljubezen do njegovega lastnega žepa. Pomorni naj si tudi, da se nam na prihodnjem občnem zboru več ne bo vsilil. To mu garantiramo. Rudar.

Slovensko gledališče

Da je naša opera res dobra, priča nam enoglasna hvala iz ust onega dela občinstva, ki ne pripada naši narodnosti; tako hvalo smo čuli včeraj, ko se je vprizorilo novo glasbeno delo, velika opera mojstra Bizeta, ki ga že poznamo iz »Carmen«. — »Biseri« (Le Pêcheurs de perles) je to novo delo, ki je včeraj dokazalo, da smo upravičeno ponosni na uspeh naše opere in cel ensemble v celoti.

»Biseri« se v vsem obsegu, kakor tudi v detajlih precej razlikujejo od »Carmen«. — Slednja je seveda tudi mlajše delo, saj se je ta opera pela prvič pred 12 let kasneje kot »Biseri«; nasproti »Carmen« za vledarstvenim značajem prevladuje v »Biserih« lirični moment, ki preveva snov v orkestru, kakor pri posameznih solotočkah. — Mestoma — ne ravno mnogo, a vendar — nas spominja godba na »Faust«, kar pa ni čudo, saj je Bizet v Parizu živel skupno z njegovim ustvariteljem Gounodom. —

Premijera »Biserov« je dosegla vrlo časten uspeh, ki bo pri reprizi brezdvomno popoln, ko se odpravijo vsi oni nedostatki, kateri so pri prvi vprizoritvi neizogibni, ki so bili pa tako malenkostni, da ne pridejo niti v poštev. Opazilo se je le, da je na grla posameznikov neugodno vplivala — jesenska megla. Orkestru moramo zlasti priporočati, naj spremlja pevce, ne pa čaka, da se ti lovč za njim.

Toliko v splošnem.

Glede opere same in njene vprizoritve sledeče: Suet in libreto nista obširna, zato lahko umljiva. Dejanje se vrši na obali otoka Ceylona, kamor prihajajo ribiči in iskalci biserov. Ljudstvo izvoli glavarjem Zurgo; med tem se vrne njegov nekdanji prijatelj Nadir, s katerim sta si pa zaradi neke deklacije pozneje postala

sovražnika. Sprijaznita se zopet ter sežeta v roke. Med tem pride svečenika Lejla, zbrano ljudstvo jo spoštljivo pozdravlja in ona priseže, da bo ostala le v molitvi in da ne razkrije obraza. Spozna jo pa po glasu Nadir; bila je ona deklacija, ki jo je nekoč ljubil. Zato jo poišče, da se snide z njo ob razvalinah starega svetišča; med viharjem in grmenjem zaloti ju ljudstvo in Zurga ju obsodi v smrt na grmado. Lejla pride, da izprosi od Zurge milost in življenje Nadirja, a Zurga ostane neizprosen, ko jo izpозна tudi on. Še le biseri, katere izroči Lejla ribiču, da jih ponese njeni materi in katere zagleda Zurga kot nekdanje darilo deklacij, ki mu je rešila življenje, izpremeni njegov sklep. Rešiti hoče obsojenca, zato provzroči požar naselbinah koč, da med tem Nadir in Lejla pobegneta. Ljudstvo prime njega kot izdajalca in ga tira na grmado.

Mnogo obsežnejša nego libreto je instrumentacija opere. — Po kratki ouverturi se začne po nežnem uvodu godaj in adagio in sprednjih legah ter po kratki pavzi živahna glasba, ki spremlja z ženketanjem kruglicev plese orientalecev. — To je ob enem pričetek opere, ki se otvori z mogočnim lepim zborom, ki se je pel jako eksaktno. Nadalje spremlja orkester ritmično umerjeno vse točke, malokrat prehajaje v ekstazo. Recitativ in romanco ter duet Nadirja in Zurga spremlja lahko brenkanje na harfo, ki je vpleteno v celi glasbi. — Prvo dejanje zaključuje Lejlina arija »o bog Brahmanov«. — V drugem dejanju je gotovo najlepši finale; v krepkih disharmoničnih akordih buči orkester med gromenjem in pišem, medtem ko se izreka smrtna obsodba nad svečenico Lejlo ter Nadirjem. Prekrasen je v tem dejanju zopet duet Lejle in Nadirja, in pa njiju ariji vsaka zase z recitativom. — Začetek tretjega je nadaljevanje konca drugega dejanja, ki ima težišče v orkestraciji z enakim mogočnimi disonancami. Polagoma prehaja v umerjen tempo in Zurga prične z recitativom: »potihnil je vihar«, ki se spoji v melodičen duet z Lejlo; konec dejanja tvori dvospev Lejle in Nadirja, ki ju spremlja zbor.

To je le površni opis; o podrobnostih pisati bi bilo preobširno in treba prenatencen študije ob roki partiture. — Sicer pa naj opero, ki se bo gotovo še mnogokrat pela, vsak čuje sam.

Izvršujoče oboje zasluži gotovo vso hvalo, saj je opera, v očigled temu, da ima samo štiri glavne osebe, ostalo pa tvori zbor, zelo naporna; če je kljub temu izborna uspeša, tako da se male netočnosti naravnost izgube, je dokaz, da stoji naša opera na višku, ki je na provincialnem gledališču sploh mogoče.

Zbor smo že pohvalno omenili; rečemo še samo toliko, če bi bil ta zbor le del gledališkega oboja s stalnim engagementom, bil bi material, za katerega bi nas zavidalo marsikatero veliko gledališče.

Izmed solistov je težko določiti prednost enemu pred drugim. — Vidi se, da je Bizet sam hotel dati nekako prednost pred drugimi glasovi — baritonu. Če sledimo komponistu, moramo biti dosledni tudi mi in v prvi vrsti omenjati gospoda Oufrednika, baritonista po Božji in naši volji. Ta pevec fine glasbene izobrazbe, mogočnega in v vseh legah polno donečega glasu, ki ga ume obvladati tudi takrat, ko je potreba posebne modulacije je bil še vsakokrat na mestu, kolikorkrat je nastopil. Tudi za včerajšnji uspeh opere je velik del njegova zasluga. Vreden partner mu je bil g. pl. Rezunov, ki je pel in igral svojo veliko vlogo z ono vrlino, ki znači pravega pevca. Njegovo fraziranje v nežnih trenutkih, ko poje s toplim mezzo-voce je baš tako dovršeno kot ondi, ko zapoje s polnim glasom, ki pride do veljave — četudi v strogem piano — celo v najvišji višini, s katero Bizet ni bil ravno preskopen, saj preseza v tenorju celo visoki C. — Gosp. Rezunov torej vsa čast!

Gospa Skalova — razume se samoobsebi — je bila vrlo dobra, le škoda, da je bila proti koncu nekoliko — kakor pravijo kritiki »indisponirana«, kar pa je pripisovati naporni vlogi. Pa tisti dim na odru tudi slabo upliva, saj se je preveč čutil celo v avditoriju. — Izvrstna je bila gospa Skalova zlasti v duetu 2. dejanja in pa v začetku tretjega. Nežno-krasno je predavala precej goste koloraturne piese.

Gosp. Betetto je naš znanec in pevec, ki razpolaga z mogočnim — celo premočnim — basbaritonom. Svetujemo mu le, naj varuje svoj glas, saj je to dar Stvarnika. — Ta pevec je izvrstna moč naše opere in stvar ter dolžnost gledališkega vodstva je, da ga nam ohrani.

Končamo poročilo; če resimiramo vse, trdimo z mirno vestjo: opera je bila vrlo dobra; kar še manjka ali smo prezrli in pozabili omeniti, — prihranimo za reprizo.

Interieur je ugalaj; potrebno je namreč, da se polaga važnost tudi na sceničen efekt. V tem oziru ima gosp. režiser Ranek dober okus. Novi kostumi so bili tudi primerni. Dim pa — prosimo, naj se raje proizvaja s paro, kot z magnezijo.

Skoro bi bili pozabili na našega Beniška, zato naj velja končna pohvala njemu in njegovi taktiki, ki je v stanu vzdržati vodstvo obširne komparzerije. — Gledališče je bilo razprodano; tudi to je hvalevredno!

ODSEK ZA VOLILNO REFORMO.

Volilni odsek je odobril razdelitev čeških volilnih okrajev z malenkostno spremembo Heroldovo neizpremenjeno, kakor jo je predlagal dr. Kramaf. Načelnik Ploj naznanja, da je dr. Tavčar svoj predlog o reasimiranju razdelitve volilnih okrajev na Koroškem umaknil. Prihodnja seja torej ob 6. zvečer. Na vrsto pride zavarovanje razdelitve volilnih okrajev z dvetretjinsko večino.

DVETRETJINSKA VEČINA. — PODALJŠANJE ZAKONODAJNE DOBE. — SEVERNA ŽELEZNICA.

Minister konferira dalje s strankami. Posvetoval se je skupno z ministroma Poftom in Pacakom s širšo parlamentarno komisijo mladostnega kluba, z zastopniki nemških strank, južnimi Slovani, Poljaki in centromom. Sedaj se je pojavil zopet nov kompromisni predlog. Za 12 ali 18 let naj se volilna okrožja zavarujejo z dvetretjinsko večino, potem naj pa državni zbor sam sklepa o tem, ali naj se dvetretjinska večina obdrži ali odpravi. Bajé bi se Mladostne dalo zato pridobiti. — Bajé hoče vlada podaljšati zasedanje državnega zbora za tri mesece in sicer zgolj zato, da se volilna reforma izvede. Čehi zatrjujejo, da je ta vest izmišljena. — O predlogu za podaljšanje Severne železnice se bodo stranke baje kmalu sporazumele, ker hoče vlada pri nastavljanju uradnikov ozirati se na narodnostne razmere. Češki klub se bo v ponedeljek posvetoval o severni železnici in o dvetretjinski večini. Poljaki se trudijo, da pridobijo Čeha za predloga.

IZBOLJŠANJE POLOŽAJA AVSKULTANTOV.

Justični minister je izjavil, da bodo izplačani zvišani adjuti za avskultante z rokom 1. oktobra.

TRGOVCI PROTI KONSUMOM PRI TRG. MINISTRU.

Odposlanstvo trgovcev se je podalo k trgovinskemu ministru dr. Poftu, da ga prosi, naj vlada nastopi proti konsumom. Minister je izjavil, da za to ni nobenih zakonov in da tega ni v stanu. Samobramba je zgolj stvar trgovske organizacije. Ko je nekdo opomnil ministra, da znajo trgovci z nasiljem nastopiti, proti konsumom, je dejal minister: »Tako ne gre, gospodje!«

NADVOJVODA LEOPOLD SALVATOR DODELJEN GENERALNEMU INŠPEKTORJU KONJICE.

Nadvojvoda Leopold Salvator je dodeljen generalnemu inšpektorju konjenice FZM. Kropačku. Najbrže bo nadvojvoda v kratkem naslednik Kropačkov, ki gre v pokoj.

OGRSKI PRORAČUN.

Ogrski zbornici je predložil ministrski predsednik Wekerle proračun za l. 1907. Rednih doh. je 1,180,555,203 K. (+ 55,030,14), izrednih dohodkov 81,480,358 (— 83,545,055), vsega skupaj 1,262,035,561 (— 28,514,641). — Rednih izdatkov 1,134,775,899 (+ 48,000,233), skupno 1,262,015,239 (— 28,530,870), torej je prebitek 20,322 (+ 16,229) K. Wekerle je izjavil, da se bo vlada pečala s »socialno politiko v velikem obsegu«. Državnim uradnikom, za katere je vstavljenih v proračunu 6,850,000 kron, bo položaj tako izboljšán, da bo odslej vsako gibanje po izboljšanju nepotrebno. Za delavce bo preskrbljeno s postavo o zavarovanju za nezgode in bolezni. Revidirala se bo postava o kmečkih poslih in o zidanju delavskih hiš. Delavcem v državnih podjetjih se bodo plače zvišale. Vlada se bo z vso silo ustavljala razdiralnim socialističnim težnjam. Za pomorske vožnje je proračunana svota 730.000 kron in večja svota za ladijni dok na Reki. Izdatki skupno znašajo 48 milijonov kron, toda odračunajo razne ekvivalente, so izdatki visoki le 20 milijonov kron, kar se tiče pogodbe z Avstrijo, upa Wekerle, da se bo Ogrski posrečila nagodba, ki bo varovala državno pravno in gospodarsko težnje Ogrske. Dohodke bo vlada dobivala iz užitinskih davkov, ki bodo v prvi vrsti zadeli tiste industrijske dohodke, ki vsled kartelov pripadajo privatnim podjetjem. Prihodnja seja v petek.

ZAGREBSKI NADŠKOF POSILOVIČ PRI CESARJU. — OSTANKI RAKOCZYJEVI.

Zagrebski nadškof Posilović je bil pri cesarju sprejet v audienci. »Hrvatska« domneva, da se je šel pritožiti, ker je poslala rimska stolica k njemu škofa Palunka kot kanoničnega vizitatorja v zadevi vladi prijaznega stališča Posilovičevega glede interkonfesionalnih zakonov. Drugi pravijo, da hoče nadškof vplivati na to, da se djakovska škofija podeli dr. Bauerju. — »Pokret« in »Obzor« se potegujeta za to, da naj Hrvatje pošljejo deputacijo v Oršovo k sprevodu Rakoczyjevih ostankov, ker je njegova soproga Helena Zrinska bila Hrvatica.

RAZMERJE MED AVSTRIJO IN ITALIJO. TSCHIRSCHKY. — ITALIJANSKI TOPOVI.

Vsi krogi so sedaj prepričani, da bo nemški državni tajnik Tschirschky v Rimu posredoval, da se razmerje med Avstrijo in Italijo izboljša. Nemčija je posredovala tudi takrat, ko je nekdo v italijanski zbornici znil o »našem Tridentu«. — Italijanska vlada je sklenila s Kruppovo tvrdko v Essenu pogodbo za nove topove v znesku 17 milijonov lir in sicer s pogojem, da nabavi še dalje topov za 23 milijonov lir. Italija hoče namreč uvesti nove topove, ker je njen material že zastarel.

SRBIJA.

Jutri se snide srbska skupščina. Že v prvih sejah namerava vlada v tajni seji poročati o sporu z Avstro-Ogrsko in o novih trgovinskih načrtih glede srbskega eksporta. V javni seji izjavi skupščina jeli zadovoljna z vlado ali ne. — Srbski generalni štab objavlja primerom med Schneidejevimi in Kruppovimi topovi in izjavlja, da so Kruppovi topovi boljši kakor Schneidejevji. Ta razprava dokazuje, da je Pasičeva vlada pri nakupu topov ravnala v nasprotstvu z merodajnimi osebami.

RUSIJA. VESTI O CARJEVEM ODSTOPU.

Angleško pozdravno adreso Muromcevu bo privatno izročilo nekaj oseb, brez slovesnosti in brez napovedi dne prihoda. Moskvska monarhistična stranka je brzojavila an-

gleškemu kralju, naj prepreči nameravano adreso Muromcevu, ker s tem žali celo Rusijo in proslavlja upornike proti carju. Tudi shod plemiških maršalov v Moskvi je protestiral proti temu, da so nekateri plemiči nameravali sprejeti angleško deputacijo, ker s tem žali stare tradicije moskovskega plemstva. Sicer pa je tudi angleško časopisje deputaciji nasprotno. — Car baje namerava odstopiti. Sledil mu bo veliki knez Nikolaj Nikolajevič, najbolj energični izmed princ. — Konservativni krogi hujskajo vlado proti kadetom, ki so se bili zbrali v Helsingforsu.

PREISKAVE PRI TURŠKIH PODANIKIH.

Lv o v. V Varšavi so bile stroge preiskave pri vseh turških podanikih. Policija je našla pri njih mnogo orožja in municije.

Družba sv. Mohora.

Družba sv. Mohorja šteje letos 81.979 udov, t. j. 1593 manj nego prejšnje leto. Nazadovail smo torej nekoliko, a vendar se je skupno število Mohorjanov še vedno ohranilo na častni višini. Naj bi ostalo i v bodoče tako!

Razmerje udov po posameznih škofijah oziroma krajih nam kaže ta-le pregled:

1. Goriška nadškofija	9215 (— 221) udov
2. Krška škofija	6173 (— 265) -
3. Lavantinska škofija	25024 (— 658) -
4. Ljubljanska škofija	32640 (— 678) -
5. Tržaško-koperska škofija	4392 (+ 36) -
6. Sekovska škofija	461 (— 52) -
7. Somboteljska in druge ogrske škofije	265 (+ 21) -
8. Zagrebska nadškofija	479 (+ 11) -
9. Senjska in druge dalmatinske škofije	346 (+ 55) -
10. Poreška škofija	107 (— 24) -
11. Djakovska škofija	78 (— 8) -
12. Bosniške škofije	213 (+ 9) -
13. Videniska nadškofija	234 (+ 4) -
14. Razni kraji	364 (+ 48) -
15. Amerika	1771 (+ 253) -
16. Afrika in Azija	217 (— 38) -
Vkup	81979 (— 1593) udov

Številka v družbenih »zlatih bukvah«, v katere se vpisujejo na novo vstopivši udje, je narasla od 259.984 na 267.194, torej je vpisanih 7210 novih udov.

491.874 Mohorjevih knjig bode torej letos romalo med Slovence! Če dodamo to število onemu prejšnjih let, pridemo do števila 10.800.934 knjig, reči deset milijonov, osemstotisoč, devetsto ter štirinideset knjig, katere je družba samo kot letna darila svojim udom razdelila od svojega obstanka sem. Pri tem pa niso všteta mnoga poznejša naročila, ponatisi itd.

Dne 10. oktobra smo začeli razpošiljati letošnje družbene knjige in prizadevali se bomo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Odpravili bomo zaboje s knjigami po tej-le vrsti:

Škofije: 1. Goriška, 2. Tržaška, 3. Lavantinska, 4. Ljubljanska, 5. Krška, 6. Amerika in Afrika, 7. Razni kraji.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo »avizo«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo častitim poverjenikom povrniti posamezni udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora. Odbor.

Dnevne novice.

+ Zgodba o izgubljenem sinu ali: Stara ljubezen ne zarijavi. Hudo so se spoprijeli član deželnega šolskega sveta dr. Ivan Tavčar in liberalni učitelji. Ko dr. Tavčar ni mogel nagraditi Luka Jelenca za njegovo zvesto politično službovanje z ravnateljskim mestom, se je omajalo zaupanje učiteljstva vanj. Ko so učitelji osnovali svojo tiskarno, se je pa zgrbančilo čelo dr. Tavčarju, kajti najmanjše zasluge so mu nesli iz »Narodne tiskarne«. Zato se je pa ljubezen ohladila. Liberalni učitelji so se predrznili pisati, da ni liberalna stranka čisto nič vredna in da niso liberalni voditelji nikdar nič storili za učiteljstvo, da je torej bedasto, če učitelji se podpirajo za stranko. »Učiteljski Tovariš« je tudi jasno pokazal učiteljstvu pot v socialno demokracijo ter je očital liberalcem, da so take mevže, da še klerikalizma ne morejo premagati in razpoke vpeljati. Tako ostru očitana so liki dolga sulica preboda dr. Tavčarjevo sicer obsežno oprsje ter mu segla prav do srca. Zato jih je pa nazaj ozmerjal, da so učitelji nesposobni, neizobraženi in naduti ljudje, opozoril jih je na skrajno slabe učne uspehe, o katerih je kot član deželnega šolskega sveta dobro poučen, povedal jim je, da so stranki le v škodo in da jih prav rad pogreša, saj so le trije za liberalizem res kaj vredni, namreč Grmek, Fabinc in Žirovnik, vsled česar zaslužijo častno ime: bele vrane, drugi so pa brez pomena in naj bodo kar lepo tiho. Tako je šlo semtertje, in drug drugemu so prvič v življenju govorili resnico, kar se je svetu res čudno zdelo. Pa resnica ni v časti pri njih. Spoznali so, da je najbolje, če si zopet padejo drug drugemu

v naročje, kajti dr. Tavčar upa pri prihodnjih volitvah zopet imeli učitelje na svoji strani in misli, da se po spravi iznebi nevarnosti konkurenčnega dnevnika, nekateri liberalni tovariši se pa tudi pripravljajo kljuko pritiskati pri članu deželne šolskega sveta. In tako je, točno, kakor smo napovedali, prišlo. »Narod« in »Tovariš« sta prinesla sledečo

Izjava.

»Učiteljski Tovariš« je prinesle dne 20. julija t. l. članek pod naslovom: »Učitelj in politika«. V tem članku napada pisec brez povoda g. dr. Ivana Tavčarja, o katerem ve slovensko učiteljstvo, da je že mnogo storil za učiteljski stan.

Podpisano uredništvo »Učiteljskega Tovariša« obžaluje ta napad.

Kot odgovor na ta članek je prinesel »Slovenski Narod« dne 1. avgusta t. l. članek z naslovom: »Odkritosrčna beseda«. V tem članku se hudo in po krivici napada ves učiteljski stan.

Podpisano uredništvo »Slov. Naroda« obžaluje ta napad ter izjavlja, da so neosnovane dotične trditve.

Za uredništvo »Slovenskega Naroda«:

Dr. Ivan Tavčar s. r.

Za uredništvo »Učiteljskega Tovariša«:

Engelbert Gangl s. r.

Izgubljeni sinček se je torej zopet skesano povrnil, in stara ljubezen se je obnovila. Gangl pravi, da je lagal v »Tovarišu«, in Tavčar pravi, da je lagal v »Narodu«. Tako, zdaj sta zmenjena! Mi pa pravimo, da sta prej govorila resnico in da zdaj drug drugemu na tihem tiščita figo v žepu. To je pa stvar naprednega učiteljstva in narodno-napredne stranke. Če sta ta dva s tem zadovoljna, je to seveda tudi nam prav. Zanimivo je pa, da je dr. Tavčar javno podpisan za uredništvo »Slov. Naroda«. Torej je še vedno odgovoren za vse lopovščine in gorostasne budalosti v tem nesramnem listu. To si treba zapomniti.

+ **Brez glave.** Poslanec ljubljanskega mesta je sicer po svojem lastnem zatrdilu dober človek, a kaj mu to koristi, ko je pa glavo izgubil! Dobro srce in dober želodec, pa brez glave! To je zopet pokazal v odseku za volilno reformo. V uvodnem članku govorimo o njegovem nesrečnem predlogu za reasumiranje sklepov o koroških mandatih, v katerem se je v neizmerni slepoti odpovedal drugemu slovenskemu mandatu na Koroškem, menda samo zato, ker vč., da dr. Šusteršič obdeluje poslane, da bi v plenumu zbornice glasovali za dva slovenska koroška mandata. Današnja poročila pa naznanjajo, da je dr. Tavčar svoj predlog takoj zopet umaknil. Tako početje je res nečuvstvo in ni si ga ne moremo razlagati drugače, kakor da je mož čisto glavo izgubil. Saj so mu že prej pripovedovali, da naj nikar ne stavi predloga, s katerim si Slovenci sami vzamejo možnost, da bi se potegovali za drugi slovenski mandat na Koroškem. A ker on justament vedno naredi samo to, kar »klerikalci« ne marajo, je moral staviti svoj predlog. Slovenski poslanci so bili v veliki zadregi. Ali naj pobijajo ta nesrečni predlog, ali naj ga podpirajo zaradi tega, kar je vendar dobrega v njem? Sklenili so, ga podpirati glede izobčenja nemških krajev iz slovenskega volilnega okraja, a seveda se potegovati tudi za drugi slovenski mandat. Ko je dr. Tavčar to videl, je pa justament zopet svoj predlog umaknil. Zda pa imate! Dosegel je edino le to, da Dobernig, ki se je takoj za njim oglašil k besedi, organizira nemške čete, da bodo soglasno šle v boj proti zahtevi koroških Slovencev. Nesrečni mož! Kar prime, vse pokvari! Kakor smo z ogorčenjem zavračali napade na poslance, ki so po našem mnenju storili svojo dolžnost, tako nujno želimo, da se ustrezne opravičeni želji slovenskih Korošcev, ki je hkrati zahteva vseh Slovencev. Upamo, da bodo naši posl. v teh težkih in usodnih dneh, ko se odločuje usoda volilne reforme in koroških Slovencev, storili vse, kar je v njih moči, da se nemška krivica omeji!

+ **Za državne podpore** so včeraj poslanci vložili nujne prošnje, in sicer: Dr. Šusteršič, Žitnik in tovariši po toči poškodovanim posestnikom v občini Ratezevo brdo in okolici na Notranjskem; dalje po toči poškodovanim posestnikom v ljubljanski okolici in v kamniškem okraju; poslanec Robič, dr. Vovšek, dr. Korošec in tovariši po toči poškodovanim posestnikom v občini Tinje, v Sopotici in Straški gorici na Štajerskem. — Dr. Vovšek in tovariši so vložili interpelacijo na železniškega ministra zaradi lanske povodnji v občini Sava ob železnici Celje-Velenje ter ga vprašali, ali hoče ukreniti, da se čimprej razširi železnični podrov, ki provzročuje povodnji.

+ **Besede ni držal.** »Učiteljski Tovariš«, pravi, da je bilo v izvrševalnem odboru narodno-napredne stranke sklenjeno, da priobči »Slov. Narod« dr. Tavčarjevo izjavo v soboto. »Narod« je pa izjavo priobčil v petek, ker je ni

hotel dati v sobotno številko. S tem so liberalni prvaki zopet dokazali svoje načelo, da učiteljem dane besede ni treba držati. »Učit. Tov.« tudi pripoveduje, da je bila v izvrševalnem odboru narodno-napredne stranke jako ostra debata zaradi spora med »Narodom« in učitelji. Ker ta izvrševalni odbor dejansko ne eksistira, smo res radovedni, kje se je vršila ta debata. Učitelji pa naj bodo prepričani, da se narodno-napredna stranka vsled te izjave prav nič ne izpremeni. Dr. Tavčar je vsled učiteljske šibe iz Ivana Groznega postal pridni Janeček — lep pedagoški uspeh! — a kar si misli v svojem srcu, to je ostalo isto, kakor takrat, ko jih je zmerjal.

+ **Kranjskim Slovincem v prevdarek!** »Mir« piše: Z otvoritvijo nove železnice se je odprla našim bratom onstran Karavank najbližja pot v središče naše dežele, v Celovec. Že od nekdaj so radi prihajali Gorenjci v Celovec, celo dolga in težavna vožnja čez Ljubelj jih ni zadrževala, pa mislite, da je slovenstvo na Koroškem imelo kaj-dobičnega od takih svojih bratov? Naravnost povedano, nobenega, kajti svoj denar so puščali v nemških trgovinah, v nemških gostilnah, govorili so pa povsod, kamor so prišli, dosledno le — nemško, kolikor so znali. Pisu tega sestavka je znan mož, ki že leta prihaja v Celovec, pa je odgovoril na vprašanje, zakaj nikdar ne pride v slovensko družbo: »V Celovcu smo rajši malo bolj »tajč«,« Nova železnica nam bo privreda v Celovec dovolj slovenskih gostov iz Kranjskega. Prepričani smo, da se bo marsikdo rajši pripeljal kupovat v Celovec, kakor pa v Ljubljano, ker mu je Celovec bližji. In šel bo v nemško trgovino, v nemško gostilno, govoril bo nemško ter pustil svoj slovenski denar človeku, ki se bo za njim norca delal, češ, naj le prihajajo bedasti Kranjci k nam, da nam le polnijo žepa: »mi pa ostanemo, kakor smo bili«. Če že nosite svoj denar v Celovec, bodite vsaj toliko ponosni, da boste povsod, kamor pridete, govorili slovensko! Verjemite, da je ni trgovine, niti gostilne v Celovcu, kjer ne bi znali našega jezika. Ako vam nočejo postreči na slovensko zahtevo, pa pojdite drugam: uspeh takega dela se bo kmalu pokazal, kajti »groš« pri »Nemcu« vedno vleče. Ni pa slabšega, kakor če izpodkopujete ugled slovenskega naroda s svojim nemškutarjenjem. Če bi Kranjci tako delali, kako naj potem koroški slovenski kmet dela drugače. Pomnite, da pri nas nemščina ni »nobel«, kakor jo nekateri smatrajo na Kranjskem, temveč le sredstvo za ubijanje slovenstva. Nadjamo se, da te besede ne bodo zastoj!

— **Kako javnost vlečejo za nos in shod narodno-naprednih nezaupnikov.** Iz kroga takozvanih narodnih socialcev se piše: Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je bil prvotno sklenil, sklicati sestanek zaupnikov v četrtek, na dan 11. oktobra t. l. Gospodje so se zategadelj odločili za delavnico, ker so se bali, da bi jim socialni demokrati ali pa klerikalci ne delali kake zgage. To pa ni bilo vseh ljudem, ki jih je organiziral gospod Cham v »ljudskem izobraževalnem in podpornem društvu«, ker le-ti so po večini taki, ki ob delavnicih nimajo pristo. To in pa še nekaj drugega je vplivalo, da je izvrševalni odbor popustil svojo namero in si izbral za sklicanje sestanka dan 25. novembra, ki je nedelja. Gospod Cham namreč vzle svoj veliki agilnosti in vzle veliki reklami se ni zbral toliko števila »zanesljivih« pristašev, da bi se moglo imponirati. In nekako čudno bi res izgledalo, ako bi se na tem sestanku ljubljana, ki je vendar glavno taborišče liberalcev, ponašala le s pičlim številom zastopnikov. Kaj takega bi za »rodoljube z dežele« bilo bridko razočaranje. Te okoliščine upoštevajoč so se torej gospodje odločili za preložitve sestanka zaupnikov, obenem pa se hočejo požužiti z mobilizacijo redko sejanih ljubljanskih pristašev. Zategadelj se vrši v soboto, 13. t. m., v »Narodnem domu« ustanovni zbor imenovanega društva, zajedno pa se bo rekognosciralo teren in agitiralo za kolikor mogoče mnogobrojen poset zaupniškega sestanka. Povabljeni so vsa ljubljanska pevska društva, pa tudi druge korporacije, v katerih je pričakovati kolikaj ugodnih tal. Boje se pa tudi opozicije, ki jo utedejejo uprizariti nekateri nezanesljivi »mladi«. V to svrhu so pretečni teden odposlali nekega Zalokarja na agitačno turo, poglavito v Zagorje, Hrastnik in Trbovlje ter tudi na Dolenjsko. Zalokar dobi od vsakega na novo pridobljenega člana po 40 h, za vsakega naročnika na »Mladostovence«, ki bo bodoče glasilo imenovanega društva, pa 20 h. Največja budalost je torej, ako se gospodje izgovarjajo, da ta sestanek zaradi tega preložen, ker se ga te danje poslanci ne bi mogli udeležiti. Dr. Tavčar je začetkom hodil po lovih v ljubljanski okolici, ostali slovenski poslanci pa so v državni zbornici bele vrane, vsled česar bi se bili prvotno nameravane sestanka prav lahko udeležili. Sedaj pa se izgovarjajo na zaupnike po deželi, češ, ti to zahtevajo. Ali nas imajo za neumne! Pri tej priliki naj še omenim, da ima gospod Cham nalog, čimprej ustvariti projektirano organizacijo, to pa zaradi tega, da bodo po eventualnem razširjenju volilne pravice za občinski svet ljubljanski tudi liberalci lahko nastopili kot organizovana stranka ter tako vsaj na zunaj — rodoljubom na deželi — pokazali, da imajo tudi v »nižjem ljudstvu« zaslonbo in da so tudi tu »konkurenca« ali »kampfhäbe«. Ta je stvar in nič drugačna! — Tudi dr. Tavčar je šel v spokorni halji k papežu Luki v Canoso samo radi tega, da bi mu ta na zaupni shod prignal par poslušalcev učiteljskega stanu. Kak bo ta shod, priča to, da programa doslej »narodno-naprednim« listom niso niti doposlali. Tavčar hoče dalje terorizirati!

+ **Iz finančne službe.** G. Mihael Francič oficijal pri finančnem ekonomatu v Ljubljani, je imenovan ad personam davkarjem in ostane

tukaj. — G. M. Grudner, glavni davkar v Kamniku, je vložil prošnjo za vpokojenje. — Prestavljeni so gg.: davčni adjunkt Rajmund Mleinič iz Radovljice v Kamnik, davč. adj. Tomaž Taučar iz Mokronoga v Radovljico in davčni adjunkt Alojzij Mazgon iz Kamnika v Mokronog.

+ **Premeščena sta duhovnika** nemškega viteškega reda č. g. p. Rajmund Kubinek, kapelan v Podzemlju, v Črnomelj, in č. g. p. Kazimir Kosobud iz Ljubljane v Podzemelj.

+ **Konec črnovrške mlekarne** se je odigral pred idrijsko sodnijo. Na vsakega člana pride 200—300 K izgube. Od kraja na pod 20 tisoč kron cenjeni primanjkljaj se je z obrestmi in pravnimi stroški zvišal na 25 tisoč kron. Večina zadržnikov je svoj delež na izgubo že plačala — seveda se je bilo ponajveč treba na novo zadolžiti. — K temu pripomnimo, da je propad te mlekarne liberalna krivda. Liberalci so jo vodili, v njej gospodarili in jo zavozili. Zda pa so liberalci še tako predrzni, da uboge ženske, ki se hrujejo nad ogromnimi izgubami, ovajajo državnemu pravdniku zaradi — javnega nasilstva! Torej ubogi ljudje, ki morajo toliko plačevati, naj gredo pa še v zapor, ako molče ne puste, da jim liberalna toča na tak način pobija njihovo imetje. Koliko upitja je bilo, ako je kod kod izgubil par kronic pri kakem društvu, ustanovljenem od naše strani! A pri nobenem propalem konsumu ni bila škoda niti približno tako velika. Koliko upitja je bilo zaradi dolenjevaškega konsuma. »Narod« je takrat kar plaval v samih golufih, sleparijah, bisagah, lumparijah itd. A tam je prišla povprek na vsakega člana dvajsetkrat manjša izguba nego pri črnovrški mlekarji. Mi bi torej imeli zda priliko vse psovke in kletvine iz »Naroda« dvajsetkrat povečane vreči liberalcem v obraz. Dalje pa si naj zapomnijo notranjski kmetje, da so ti liberalci oni, ki snujejo zda liberalno takozvano agrarno stranko. To so ljudje, ki pišejo in izdajajo »Notranjca«. Pri prihodnjih volitvah bodo ti ljudje lazili okoli kmetov, da bi dobili njihove glasove. A kmetje, povejte jim takrat v obraz zgodovino črnovrške mlekarne. To bodi odgovor »Notranjčevi« liberalni agrarni stranki.

+ **Nadškof dr. Maurovič v Senju** je nevarno obolel.

+ **Občinske volitve na Vrhniki.** Iz Vrhnike se nam poroča: Tukajšnje občinske volitve, katere so že pričele so bile po politični oblasti ustavljene, ker je župan namenoma samo, da bi volitve še zavlekel — drugače volilne imenike sestavil in razpoložil kakor je bilo določeno v ministerski razsodbi. Ministerska razsodba ni bila po c. kr. okr. glavarstvu drugemu vročena kakor županu in njegovemu prijatelju Trčku in vsled tega, ker ni bila drugim rekurentom vsebina te razsodbe znana, ni nikdo v pravem času vložil pritožbe proti nepravilno sestavljenim volilnim imenikom. Čudimo se, da glavarstvo ni preje opazilo, da so vol. imeniki nepravilno sestavljeni, ker jih je vendar večkrat imelo v rokah. Volilci so vsled te nepravilnosti, ker so sedaj že v drugi vol. imeniki razveljavljeni — zelo razburjeni in zahtevali, da se sedanji župan radi njegovega škandaloznega postopanja takoj odstavi in da vlada imenuje nepristranskega komisarja, da bo vodil vse občinske posle. Večina sedanjih odbornikov odstopi tako, da občinske seje ne bodo več sklepne. Povemo pa županu naprej, da mu vse zvijače ne bodo nič pomagale. Ljudstvo ga ne mara več in padel bo, če ne na en pa na drug način. Ta zadeva se bo sedaj dala v roke našim poslancem, da jo bodo pretresali ker smo razvideli da ima naš gospod Dorče nekod le prevelike prijatelje.

— **Knjige »Družbe sv. Mohorja«** je danes prejele naše uredništvo. Knjig je tudi letos šest, in sicer: »Koledar za leto 1907.« — »Uporniki« povest, spisal Ivan Lah 222 strani. — »Lešniki«, knjiga za odraslo mlad., spisal dr. Jan. Ev. Krek, 13 snopič. — »Pri severnih Slovanih«, potopisne črtice s slikami, spisal J. Lavtižar, 190 strani s slikami. — »Sveta družina«, molitvenik, spisal I. M. Seigerschmid. — Za prihodnje leto 1907 se nam obljubuje naslednje knjige: »Zgodbe sv. pisma.« — »Pamet in vera«, spisal I. M. Seigerschmid III. zvezek. — »Umni čebelar«, spisal Fr. Lakmayer. — »Življenja trnjeva pot«, daljša povest, spisal Jozef Kostanjevec. — »Slovenske večernice.« — »Koledar«.

— **Električna razsvetljava za Bled in okolico.** — **Električni tramvaj na Bled.** — G. Pernel in tovariši nameravajo napraviti ob savskem mostu na potu iz Lesca na Bled električne naprave, ki bi oddajale elektriko Bledu, Radovljici itd. V načrtu je tudi zgradba električnega tramvaja z Lesca na Bled, kar bi bilo za povzdigo tujskega prometa na Bledu velike važnosti.

— **Razp's gradbe železnice Kranj-Tržič.** C. kr. železniško stavbno ravnanstvo v imenu koncesionarjev lokalne železnice Kranj-Tržič na Dunaju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo oddala izvršitev stavbe železnice Kranj-Tržič in industrijskega tira v predilno tovarno tvrdke E. Glanzmann in A. Gassner. Ponudbeni vzorci in drugi pripomočki za ponudbe se dobe pri c. kr. železniškem stavbenem ravnanstvu na Dunaju (VI. Gumpendorferstrasse 10). Ponudbe je najkasneje do 5. novembra t. l., 12. ure opoldne vložiti v vložni zapisnik navedenega ravnanstva. Gradbeni razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Velezanimiva družinska pravda.** Kontesa Klementina Lanthierya Paratico, hči grofa Karola Lanthiery, lastnika graščin Vipava, Rihenberg in Gorica, se je poročila lani z nem. ritmojstrom baronom Lewetow. Kot doto je obljubil grof Lanthiery svoji hčeri graščino Vipavo, izgovoril si je pa poleg znatne mesečne apanaže 1000 kron vsak mesec še

razne zelo obsežne prevzitive in rabne pravice. Ko je imelo po poroki priti do naprave notarskega akta o izročitvi graščine, se je grof Lanthiery naenkrat premislil in noče držati pogodbe. Danes se je pri tukajšnjem deželnem sodišču vršila sporna razprava o tej tožbi. Baronico Lewetow zastopa dr. Tomjnssek, grofa Lanthiery pa dr. Triller. Pravda je veleznimiva ne le zaradi visoke aristokracije ki nastopa v tej pravdi kot stranka, ampak tudi zaradi velikanskega premoženja, ki tvori predmet pravde. Graščino vipavsko cenijo na pol drugi mil. kron. Pravde za take svote so pri našem dež. sodišču redke. V odgovoru na tožbo je grof Lanthiery povdarjal, da je bil ob sestavi predpogodbe ves razburjen in zmešan, tako da se svojega dejanja ni prav zavedal. Govori se pa, da to ni pravi vzrok njegovega odpora, nego da mu je zet baron Lewetow ni prav po volji, zato noče besede držati. Svoj čas smo dobili iz Vipave poročilo, da baron Lewetow niti baron ni in da hoče grof Lanthiery to v pravdi tudi povdarjati, češ, da je graščino v Vipavi obljubil svoji hčeri le za slučaj, da se poroči z baronom Lewetow, ker pa njen ženin ni baron, tudi on ni primoran graščino izročiti.

Pri razpravi je navzoč grof Lanthiery poleg svojega zastopnika dr. Trillerja. Navzoča sta tudi dva artillerijska ritmojstra, kot zastopnika častniškega častnega sveta, ker je grof Lanthiery husarski ritmojster izven službe. Iz izvajanj zastopnika tožnice dr. Tomjnssek in zagovornika dr. Trillerja navajamo, da se je pred leti popolnoma nepričakovano prijavil grofu Lanthiery-ju nemški plemič, češ, da ga obišče na trajni ježi iz Berolina v Reko. Posledica je bila, da je nemški plemič iz Rajha danes mož bivše grofice Lanthiery, lastnice graščin v Rifenbergu in Gorici. Grof Lanthiery si je hotel izgovoriti nekaj legatov a baron (?) iz rajha je ugovarjal in zahteval, da grof na podlagi punktacij izroči Vipavo in Slap grofici. Grof pa na to ni več priznal punktacij. Posredoval je za mirno obravnavo vipavski notar gosp. Pušnik. Pri posredovanjih je vzkliknila grofica: Ne maram Vipave, a njen mož Lewetow je rekel na to: To moramo izvesti, ti mi daš pooblastilo, tožil bom v tvojem imenu in izvedel, da pride posetovo v našo last. Senzačno je tudi, da je dr. Triller predlagal, naj se uradno poizve pri pruskem ministrstvu za notranje zadeve, jeli je pl. Lewetow res baron, ker je označen v krstnem listu le s plemeniti. Zagovornik tožnice dr. Tomjnssek se je dokazovaje nemškega barona iz rajha identiteto skliceval na pisma in kuverte. Vsekakor dozda še ni dokazano, ali je pl. Lewetow res formalno opravičen za naslov baron ali ne. Danes ob 4. uri se zasliši pl. Lewetow.

— **Društvo »Abstinent«** priredi prihodnjo nedeljo popoldne v Šmarci pri Kamniku predavanje.

— **Predsednik tržaškega deželnega sodišča** dvorni svetnik Mihael Urbančič je prošil za vpokojenje. Na njegovo mesto pride baje predsednik okrožnega sodišča v Gorici Karol vitez Defacis.

— **Iz Sore.** Vsa sredstva poizkušajo liberalci, da bi prisilili gospoda Brejca, da bi moral iz Sore. Zda so pričeli z rafinirano izmišljenimi napadi na njegovo čast. O stvari bomo še s poročili, za zda rečemo le, da s takimi sredstvi svojega namena ne bodo dosegli.

— **Šolske vesti.** Učitelj gospod Iv. Bernot je imenovan za strokovnega učitelja na tukajšnji obrtni šoli. — Učiteljica gđc. Pavla Buha, sedaj v Sostrem, je imenovana za pomožno učiteljico na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji.

— **Streli na poljskega čuvaja.** Poljski čuvaj iz Spodnje Šiške Franc Škerjanec je zalotil na nekem zeljniku neznanega človeka, ki je nakrat na čuvaja dvakrat iz revolverja ustrelil, a ga k sreči ni zadel. Napadalec je nato pobegnil.

— **Po nesreči na lovu obstrelil** je pri Kranjski gori Matevž Hlebanja 13letnega Fr. Lavtižarja, ki je zadet v stegno ter se nahaja sedaj v deželni bolnici.

— **Pozor mlekarne!** Dne 20. oktobra ob 9. uri dopoldne se bo razprodajala na javni dražbi oprava Seliškarjeve mlekarne v Ljubljani. Več pove oklic v inseratnem delu.

— **Za vodovod Košana-Kal-Neverke** je zagotovila država 40% podpore.

— **Tatovi na hrvaških železnicah.** Pri Zemunu sta bila v vlaku okradena inženir Emanuel Vranovits za 460 kron in potnik Rudolf Sukob za 1500 kron.

— **Mandat je odložil srbski poslanec** v hrvaškem saboru dr. Dus. Peleš. Namesto njega bodo Srbi kandidirali v hrvaški sabor veleposelnika v Oseku Vaso Muečevića.

— **Avstro - ogrska zimska eskadra** priplave pred Reko 23. t. m.

— **Na Hrvaško v šume** je šlo z Dolejskega več delavcev sekati in žagati les, kjer ostanejo čez zimo.

— **Očiščenje sadnega drevja.** V smislu deželne zakona z dne 17. junija 1870, št. 21 dež. zak. o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov, odredil je mestni župan, da imajo posestniki, uživalci in najemniki zemljišč v ozemlju ljubljanskega mesta, do 15. novembra t. l. svoje sadno in olepševalno drevje, grmovje, seči plotove na polji in travnikih očistiti gosenic, zapredkov in mrčesovih jajec in sežgati ali drugače pokončati gosenična gnezda in jajca. Ravno tako je spomlad gosenice, če se prikažejo na drevju, ali grmovju, pokončati prej kot možno, najdalje pa do 15. maja. Posekana taka drevesca in veje ki so jih napadle gosenice, je sežgati. Hrošče, koder se pokažejo, je sprot otresti in pokončati. Na polju se morajo črvi (ogrci) pri oranju ali kopanju zemlje, koj pokončati. Kdor bi se tej od-

redbi ne pokoraval, zapade globi od 2 do 20 K ali kazni s primernim zaporom.

Nagrada. C. kr. deželna vlada je podelila z odlokom z dne 24. sept. t. l. Frančišku Ogrič in Tomažu Hvala iz Vojskega in Valentinu Ferjančič iz Čekovnika vsakemu 25 kron nagrade za pogumno delvanje pri nesreči dne 5. julija t. l., pri kateri sta v Beli utočila Janez Ogrič in Ferdinand Kustrin.

Varnost v Trstu. Delavca Zoironija Genuari je v Trstu ponoči napadel neznanec na cesti, mu vzel srebrno uro ter 10 kron iz žepa. Policija je zločinca vjela.

Hči pustila zapretila lastnega očeta. Neki pekovski mojster v Trstu se ga je pošteno navlekel. Nato je mahnil na dom svoje hčere, Frančiške Cukale, da tam začne prepis s svakom. Ko mu hči ni hotela odpreti vrata, je tolkel po njih z nekim utežom ter na vse pretege vpil. Hči je nato bila primorana poklicati čez okno policaja, ki je nadležnega očeta odvedel v zapor.

Hotel »Ilirija« v Ilirski Bistrici prevzame hrvaški rodoljub J. Vilič z Reke. Otvoril bo hotel že te dni.

Grof Calice, dolgoletni poslanik v Carigradu, je dospel 13. t. m. v Gorico, da v svojem rojstnem kraju preživi svoja zadnja leta.

Slovenski trgovsko-obrtni žepni koledar za leto 1907 je izšel. Koledar je tako lično in okusno izdelan in opremljen, vsebinapovsem primerna in izključno strokovna, za vsakega in vsaki dan porabna. Ta koledar ni le svetovalec v najrazličnejših zadevah, on bo gotovo postal neizogibno potreben tovariš vsakega slovenskega trgovca, trgovskega nastavljenca pa tudi slovenskega obrtnika. Koledar je rodila praksa in vsaka vrstica v njem je vzeta iz praktičnega trgovsko-obrtnega življenja. Zategadelj ta koledar toplo priporočamo vsem interesentom v naročilo. Koledar je kolekovan z narodnim kolekom družbe sv. Cirila in Metoda in se namerava del čistega dobička pokloniti podpornemu zakladu za onemogle člane slov trgovskega društva Merkur v Ljubljani. Cena 1 K, po pošti 1 K 20 v. Naroči se le pri g. Fran Zelenik v Ljubljani. — Iz občinstva smo o tem koledarju dobili naslednje priporočilo: Jako srečno sestavljen in izborn koledar! Čudimo se, da doslej še ni nihče prišel do tega, izdati tak strokoven koledar, ki bo gotovo postal našim trgovsko-obrtnim slojem prava potreba. Poleg kalendara in prostora za zapiske ima koledar tako in tolikšno raznovrstno vsebino, kakoršna se od male in lepe priročne knjižice ne pričakuje. Iz bogatega strokovnega materiala, ki ga nudi to delo, navedemo samo sledeče: blagovni besednjak, kot izborn prispevek k splošni slovenski terminologiji, obširno razmotrivanje o kolkah in kolekovanju, razni obrabci za vloge na sodišča in druge oblasti, kakor n. pr. prijave obrti, trgovske tožbe, prijave terjatev h konkurzu itd., pregledna razprava s primerami za jednostavno računanje obresti, važne poštne, železnične in poštno-hranilnične določbe, izvleček iz določb trgovskega zakonika in dr. Da se vsaka stvar lože najde, je spredaj abecedni seznamek obdelanih stvari. — Koledar se priporoča s svojo strokovno vsebino in lično zunanostjo; — služil pa bo tako trgovcu samemu, kakor trgovskemu sodniku, nič manj pa tudi slovenskemu obrtniku.

Štajerske novice.

Š. C. kr. kmetijska družba na Štajerskem. Štajerska kmetijska družba je letos že zabranila ustanovitev štirih podružnic na Spodnjem Štajerskem iz ničevih razlogov, da bi baje slovenski kmetje ne mogli denarno vzdrževati kmetijskih podružnic. Poslanec dr. Korošec je zaradi tega že v juniju interpeliral poljedelskega ministra, toda do danes se ni dobil nobenega odgovora. Zato se je obrnil v današnji seji do predsednika zbornice, da urgira pri poljedelskem ministru odgovor na interpelacijo, ker se drugače snovanje novih podružnic ne more nadaljevati.

Š. Zveza slov. posojilnic v Celju je imela 11. t. m. svoj občni zbor. Obdelovala so se razna pereča vprašanja zlasti zaradi nove politične struje. Sicer se to ni jasno in odkrito priznalo ali povdajalo, vendar iz efekta se to posnema. G. notar Baš je odložil vrhovno uredništvo »Domovine«, iz odbora je zletel dr. Kukovec: že to dvoje da misli! Dalje pri naša včerajšnja »Domovina« z ozirom na odstop notarja Baša, ki se ni dobil naslednika, poseben uvodnik. »V pojasnilo«. Bomo videli kako se bodo stvari razvijale naprej. Novoizvoljeni odbor se je konstituiral sledeče: predsednik dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju; podpredsednik dr. Josip Srnc, odvetnik v Celju; tajnik Franjo Jošt, ravnatelj »Zadružne zveze v Celju«; kot odborniki pa: Anton Brezovnik, trgovec v Vojniku; Rob. Diehl, trgovec v Celju; Fran Ferline, učitelj, posestnik in župan v Šmarju pri Jelšah; Franc Lončar, tajnik posojilnice v Celju; Rudolf Stermecki, trgovec v Celju; Fran Strupi, trgovec v Celju; Karol Schwentner, trgovec na Vranskem in Josip Zelenik, veleposreznik v Ptuj. Pregledovalca pa: Lovro Baš, c. kr. notar v Celju in Milan Hočvar, trgovec v Celju.

Š. Knjižnica v Št. Jurju. V Št. Jurju ob južni železnici so ustanovili ljudsko knjižnico. Kakšen je namen te ustanovitve, kaže jasno dopis, ki ga je poslal nje duševni oče v »Domovino«: biti hoče knjižnica bojno društvo proti že več let obstoječemu »Katoliškemu bralnemu društvu«. To so destruktivni elementi nove stranke, ki hoče imeti v vsaki vaši strankarski boj. Vam prav, nam tudi prav!

Š. Vsiljevanje nemščine. Politični uradniki pri naših okrajnih glavarstvih so zlasti v zasebnem občevarju s strankami tako vsiljivi z nemščino, da bo treba začeti proti temu pravi sistematični boj z vsemi sredstvi, zasebnimi, javnimi in parlamentarnimi. Če uradujete med

Nemci, govorite nemški, pri nas zahtevamo slovenski! Pri zadnjih volitvah v okolici celjske komisije s svojo nemščino. Da se ni našel človek, ki bi vsiljivemu birokratu povedal, kar mu gre! Le malo več odločnosti tudi v zasebnem občevarju!

Š. Dosedanji ptujski glavar A. Underrain, plemeniti Meysing je imenovan za načelnika trgovinsko-obrtnega oddelka na graškem namestništvu. Glavar je bil poslovil od Ptujčanov.

Š. Samoumor pismonoše? Sumijo, da je izvršil samoumor pismonoša Andrej Ertl v Maurau na Štajerskem, ker ga že dalj časa doma pogrešajo.

Š. Štajerčevci pristaši na delu. V Veliki Nedelji in v Humu pri Ormožu so vložili pristaši »Štajerca« prošnje za vpeljavo nemškega poduka.

Š. Obsojeni advokat. Odvetnik dr. Alfred Preschern v Birkfeldu je bil te dni obsojen v enomesni zapor, ker je razžalil sodnika.

Š. Samoumor dveh zaljubljenecv. Pri Hilmteihu v Gradcu so našli ustreljenega kontarista Otilija Tratnika iz Celja in 22letno Filomeno Grič, hčerko posestnice neke menažerije, nevarno obstreljeno.

Ljubljanske novice.

lj Ljubljana spi. — Kje so izdajalci? »Narod« ima velika usta o »izdajalcih« in si celo domišlja, da kdo tej res izdajalski firmi verjame. Za obmejne Slovence imajo ti ljudje silno lepe besede, kadar bi bilo pa treba dejansko podpreti njihov odpor, pa se skrijejo. Po izvršitvi sklepa mariborskega občinskega sveta, ki je treščil ob tla vse slovenske napise v Mariboru, smo pričakovali, da iz zadnje seje ljubljanskega občinskega sveta pride odločno protidejanje — a gospodje so boječe spali. Taki ljudje naj bi reševali obmejno slovenstvo? Sedaj se pripravljajo v Celju naskok na slovenske napise, a Ljubljana spi. Ko se je odsek ljubljanskega občinskega sveta, ki je imel naloge storiti protikorake v trenutku, ko se sklep mariborskega občinskega sveta res izvrši?! Ljubljanski občinski svet pozivamo k odporu v boj za pravice slovenskega jezika in za njega enakopravnost. Magistrat naj prične z odpravo nemščine pri sebi, da ne bo dajal v letu 1906 (!) na dvojezične tiskovine samonemškega potrdila s samonemškim mestnim pečatom (!), kateri škandal se lahko vidi v restavraciji na južnem kolodvoru na potrdilu o cenah v restavraciji. Kakano — dejani!

lj Javno predavanje priredi »Slovenska krščansko-socialna zveza« prihodnji torko točno ob 8. uri zvečer. Predava gospod dr. E. Lampe o socialni nalogi občine. K obilni rdeleži vabi odbor.

lj Zabaven večer napravi jutri 14. oktobra ob 6. uri zvečer »Katoliško društvo za delavke« svojim dobrotnikom in prijateljem v društveni dvorani na Žabjeku št. 8. Na sporedu je več pevskih točk, katere izvaja društveni zbor in veseloigra »Pri popoldanski kavi.« Vstop je dovoljen samo članom in povabljenim gostom.

lj Knjigovodski tečaj. Oni gospodje in gospodične, ki se žele udeležiti letošnjega knjigovodskega tečaja »Slovenske krščansko-socialne zveze«, se prosijo, da se udeležijo tozadevnega pogovora prihodnji ponedeljek ob pol 8. uri zvečer v dvorani »Slovenske krščansko-socialne zveze«.

lj Veliki zvon v Ljubljanski stolnici. Poročali smo že, da je bil ulit veliki zvon za ljubljansko stolnico 21. avgusta 1706, da je toraj obhajal dvestoletnico svojega rojstva. V zvonik so ga po obesili šele 17. oktobra 1706 ob osmih zjutraj, prvič pa je zapel zvečer ob šestih. To svojo dvestoletnico bo ta velikan sam oznanjal na predvečer 16. oktobra, ko bo zvonil zdravo Marijo in 17. oktobra, ko bo pozval njaj zjutraj, opoldne in zvečer. Ob šestih zvečer bo še posebej zvonil en četrt ure. Ob desetih opoldne bo sv. maša za dobrotnika Petra Antona Codeli pl. Fanenfeld v kapelici presv. Trojice, za katero je tudi isti dobrotnik dal napraviti lepi marmornati altar.

lj Restavracijska dela v stolnici se bližajo koncu. Oder v cerkvi so že odpravili.

lj Na smrt obsojeni pomiloščeni. Pri zadnjem potnem zasledanju v Ljubljani radi navadnega umora v smrt na vešalih obsojeni Jernej Perko bil je na najvišjem mestu pomiloščen. Najvišji sodni kot kasacijski dvor pripoznal pa mu je 18 let težke ječe, poostrene z 1 postom, enim trdim ležiščem v tennici na dan 23. julija vsacega kazenskega leta.

lj Časnikarjev svinčnik — premagal advokata. Delniška družba iz Žalca je tožila tukajšnjega gostilničarja in posestnika g. Lampreta na odškodnino ker noče prodajati njegovega piva ter je trdila, da ima g. Lampret z dobljeno koncesijo neko obveznost do žalskega piva. Obravnava se je že enkrat vršila in včeraj bi se imela vršiti drugič. Naš poročevalec je seve za to izvedel in ker se zanima tudi za način, kako se je ljubljanskega magistrata dobi koncesije, je ponižno in radovedno stopil v razpravno dvorano. Žalsko pivovarno je zastopal gospod dr. Triller, g. Lampreta g. dr. Šturm. Naš poročevalec si je lepo pred seboj pripravil papirček in položil s samozavestno gesto predse svoj svinčnik. Dr. Triller je pogledal papir in svinčnik, potem pa je šel iz dvorane. Bilo je, kakor bi gospod dr. Trillerju nakrat postalo prevročje. Papir, svinčnik, naš poročevalec in nekaj radovednih gostilničarjev so mirno čakali, kaj bo in zakaj je dr. Trillerja štetova navzočnost spravila ob vso retoriko. Ni trajalo dolgo in dr. Triller se vrne v dvorano ter v očitni zadregi izjavi, da umakne tožbo, da njegova stranka plača tudi vse stroške, ker se kaže, da se stvar hoče javno izrabljati. Navzoči gostilničarji so se pričeli muzati in se vpraševali zakaj dr. Triller že pri

prvi obravnavi ni bil tako velikodušen. Poročevalec pa je vzel svoj svinčnik, ki je tako mirno premagal advokata in smehljaje zapustil razpravno dvorano. Če si dr. Triller domišlja, da sedaj ne vemo, kake zveze so s koncesijami v Ljubljani in žalsko pivovarno, se jako moti. Porabili bomo te stvari takrat, kadar treba malo obširneje govoriti o razmerah na našem magistratu. Javno se o njih razpravlja že po vseh ljubljanskih gostilnah!

lj Alarm v šoli. Včeraj je bil v dekliški šoli pri sv. Jakobu alarm. Vse učenke so bile nakrat na cesti. Ta vaja ima namen pripraviti učenke za kak slučajni požar ali potres.

lj Ljubljanski socialni demokrati namravajo na dan shoda zaupnikov narodno-napredne stranke prirediti v Ljubljani veliko manifestacijo za splošno in enako volilno pravico.

lj Poročil se bo jutri gospod Anton Adamič, trgovec v Kranju z gđc. Marijo Žunič.

lj Gospa Danilova odstopi kakor se govori, iz zaveze slov. gledališča, ker ji je dram. društvo naložilo več denarnih glob, češ da ne prihaja redno k skušnjam.

lj Promenadni koncert vojaške godbe bo jutri opoldne v »Zvezdi«.

lj Repertoire slovenskega gledališča. Jutri popoldne ob pol tretji uri narodna igra s petjem in godbo »Revček Andrejček«; zvečer točno ob pol 8. velika opera »Trubadur«. — V torek prvič »Egoizem«, izvirna drama v enem dejanju, spisal Zofka Kveder Jelovškova; nato drugič burka »Prvi« — V četrtek drugič opera »Biseri«, v soboto prvič drama »Elga«. Opera pripravlja veliko opero ruskega skladatelja M. J. Glinke »Rustan in Ljudmila«.

lj »Slov. trgovsko društvo Merkur« opozarja še enkrat na svoj izredni obč. zbor, ki se vrši v nedeljo dne 14. t. m. ob 10. uri popoldne v društvenih prostorih. Ker je dnevni red velevažen, nadejamo se prav obile udeležbe.

lj Razsvetljava v Ljubljani. Ljubljana dobi prihodnje pomlad poleg električne tudi Aurovo (plinovo) luč. Razsvetljava bode v obče pomnožena, za kar je že skrajni čas.

lj Nekdanje tovarniško poslopje za užgalice na Poljanski cesti št. 67 je novi lastnik dal prenoviti in adaptirati za privatna stanovanja.

lj Tlakovanje Dunajske ceste so za letos prekinili ker ni več kredita. Dovolili so delo do Pollakovega skladišča. Prihodnjo spomlad bodo delo nadaljevali.

lj Ob Bleiweisovi cesti je pričel graditi enonadstropno vilo tukajšnji trgovec Alojzij Lilleg in je stavba dodelana do pritličja.

lj Petje na grobiščih. O Vseh svetih bodeta peli žalostinke na pokopališču pri sv. Krištofu društvu »Slavec« in »Ljubljana« popoldan ob pol 4. odnosno 4.

lj Redni občni zbor »Društvene godbe« vrši se prihodnji petek 19. oktobra t. l. ob osmi uri zvečer v salonu hotela »Ilirija« z običajnim dnevnim redom. Čestiti gg. člani se prosijo, da se istega polnočestvilno udeležijo.

lj Solski muzej učiteljske »Zaveze« je dobil stalne prostore na ljubljanskem Gradu, kamor se je preselil 20. septembra.

lj Umrl je v bolnišnici premogar Andrej Rutar.

lj Zidarska dela. Napredovalo je stavbno delo v zadnjih treh tednih pri novih zgradbah vsled ugodnega vremena precej ugodno. Ob Bleiweisovi cesti so dr. Valenčakovo vilo dogradili do strehe, poslopje za višjo dekliško šolo do prvega nadstropja; na škofovih parcelah pri Sv. Petru je hiša J. Jegliča dozidana do strehe. Črničeva do prvega nadstropja, istotako hiša Al. Šeška, ona gospe Lampičeve pa do pritličnih prostorov. Kokaljeva hiša je ometana in osnažena. Hišo št. 10 na Krakovskem nasipu so prenovili. Pri hišah št. 15 in 23 v Cerkvenih ulicah so izvršena rekonstrukcijska dela. Vila Staudacher v podaljšanih Nunkih ulicah je pod streho in osnažena. Poslopje nemškega šulvercina v Strelških ulicah je ometano. Ob Elizabetini cesti je temeljno zidovje Iv. Kregarjeve hiše v tiru, Kubelkova hiša ob Poljanski cesti pa je dograjena do pritličnih prostorov. Pri posloju II. drž. gimnazije so stavbo dogradili do prvega nadstropja. Hiša »Kmetске posojilnice« ob Dunajski cesti je dograjena nad pritlične prostore ona v Cigaletovih ulicah pa do prvega nadstropja. Smoletova in Rötlova hiša pred Kolozijo bodeta v kratkem dograjeni. Na Dolenjski cesti sta Liberšerjeva in Barličeva hiša dovršeni. Ondi si zgradi vilo Iv. Varoga. Ker se bo delalo še kake štiri tedne, je upati, da bodo nove stavbe do zime vse pod streho in vsaj na zunaj tudi ometane in osnažene. Čez zimo se bodo izvrševala notranja dela (mizarška, ključavničarska, steklarska in slikarska). Pri novi tovarni na Selu so dozidali nekaj poslopja in dvoje dimnikov.

lj Sekcija notarskega društva »Ljubljana« priredi v proslavo osemdesetletnice gospoda notarja Luke Svetca dne 14. oktobra t. l. slavnost s sledečim sporedom: 1. Slavnostna seja ob 11. uri popoldne v mali dvorani »Mestnega doma«. 2. Slavnostni banket ob 1. uri popoldne v restavraciji »Narodnega doma«.

lj Težka telesna poškodba. Včeraj zvečer sta se bila v Globelnikovi delavnici na Radeckega cesti sprla krojaški pomočnik Fran Francekovič in Iv. Kranjc. Ko se je Kranjc odstranil na dvorišče, je prišel za njim Francekovič in ga tako sunil v hrbet z nožem, da ga je težko telesno poškodoval. Francekoviča je vzela policija. Kranjca so pa z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnico.

lj Kolo ukradel je predvčeršnjim zvečer v Novih ulicah št. 3 dosedaj še neznan tat.

»Slovenčev podlistek.«

Prihodnji teden pride zopet na vrsto ena zanimivih kriminalnih povesti iz življenja znamenitega angleškega detektiva Šerlok Holmesa: »Čudna služba.«

Koroške novice.

k Stavba hiš v Celovcu po modernem napreduje. Z mrzlično naglico podirajo zasebniki in petični trgovci stare hiše, kjer potem zopet zidajo v popolnoma modernem smislu okrašene hiše in palače. Tako bodo zdaj kmalu dozidane v Kramerjevih ulicah in Sadnem trgu tri trnadstropne krasne stavbe trgovcev Leona, Hedeniga in Orsoslanya. Veletrgovce Spitra tudi ne zaostaja, ter bode tudi imel krasno in prostrano novo poslopje na Kolodvorski cesti. Verdinov hotel »Moser« v Dvornih ulicah je v ozadju tudi s popolnoma modernim trinadstropnim poslopjem nadomeščen, ter se bode čez zimo v novo poslopje prestavil, dokler ne bode tudi prednji del stare hiše na novo prezidan. Hotel »Jagnje« (Lamm) tudi podirajo in ga bodo na novo zidali. Mestni magistrat pa mislijo prestaviti na Novi trg (Neuer Platz) v palačo kneza Rosenberga, ter se sedaj magistrat radi prepusta prostorov oziroma nakupa palače s knezovim upravitelstvom pogaja. Seveda Celovec tudi noče zaostajati za drugimi glavnimi mesti, samo polžev konjski tramvaj bode še ostal.

Razne stvari.

Vožnja po zraku. Zrakoplov, ki se da voditi, je, kakor vse kaže, vendar le izumljen. Grofu Zeppelinu se je vožnja z njegovim zrakoplovom posrečila. Zeppelin je prepričan, da je problem sedaj rešen ter upa sedaj, ko je dokazal, da je njegov zrakoplov poraben, na državno podporo. Prihodnji teden bo grof Zeppelin svoje polete zopet nadaljeval. O tem velezanimivem pojavu, ki nas je približal vožnji po zraku, priobčimo v ponedeljek podlistek iz strokovnjaškega peresa, na kar opozarjamo svoje čitatelje.

Mont Pelé je pričel zopet močno bljuvati pepelnj dež. Ognjenik Soufrière je miren.

NAMERAVAN ATENTAT NA ROTŠILDA.

Iz Pariza prihaja vest, da ruski revolucionarji nameravajo izvršiti atentat na angleškega in pariškega Rotšilda, ker sta se udeležila zadnjega ruskega posojila. Rotšild vsled tega ne pride več v pariško židovsko sinagogo.

Telefonska in brzojavna poročila.

KOMPROMIS ZA VOLILNO REFORMO — GOTOVA STVAR.

Dunaj, 13. oktobra. Čuje se, da je že dosežen kompromis za ugotovitev volilnih okrožij na ta način, da bodo za prihodnjih 20 let volilna okrožja zavarovana z dvetretjinsko večino, po preteku tega časa se bodo pa urenila volilna okrožja in se bodo razdelili mandati narodnostim na podlagi izida ljudskega štetja.

ŠKOFJE PRI CESARJU.

Dunaj, 13. oktobra. Danes ob 11. uri popoldne je cesar sprejel v posebni avdienci udeležnike škofovskih konferenc, katere je vodil k cesarju kardinal dr. Gruša. Cesar se je posebno milostno razgovarjal z ljubljanskim knezoškofom.

ITALIJANSKE INTERPELACIJE V DRŽ. ZBORU.

Dunaj, 13. oktobra. Benati in tovariši bodo interpelirali naučnega ministra, zakaj ne prestavi hrvaških paralel na učiteljsku v Kopru v Kastav, kakor je vlada že obljubila.

POŽAR V TRSTU.

Trst, 13. oktobra. Tu je požar uničil 400 kvadratnih metrov podstrešja in zgornjih nadstropij hotela »Europa« na trgu della Caserma.

NEMŠKI NAPISI V BOSNI SE ODPRAVIJO. Sarajevo, 13. oktobra. »Hrvatski Dnevnik javlja: Čujemo, da se v kratkem odpravijo vsi nemški napisi z uradov in da se namestijo samo hrvaški z latinico in cirilico.

BOMBE V OLTARJU.

Tiflis, 13. oktobra. V armenski cerkvi v Suši so našli v oltarju skritih 29 napolnjenih bomb, mnogo orožja in s petrolejem polite vreče zaganice, ki so bile namenjene, da se zažge cerkev. V neki drugi cerkvi so dobili 17 napolnjenih bomb. Aretirani so trije armenski duhovniki in nekaj drugih cerkvenih uslužbencev.

DELAVCEM PRIJAZNI TOVARNARJI KAZNOVANI.

Lodz, 13. oktobra. Mestno glavarstvo je določilo, da se vsi oni tovarnarji, ki dajo delavcem plače, dasi delavci stavkajo, kaznujejo z 3000 rublji ali 3mesečnim zaporom. Generalni štrajk v Lodzu se nadaljuje. Teroristi so zapodili mesarje iz klavnice da nedostaje mesa. Promet počiva. Neki policaj je bil na ulici ustreljen, na nekega artiljerijskega polkovnika je bil poizkušen atentat.

SLUŽBE BOŽJE ZA CARJA.

Peterburg, 13. oktobra. Sveti sinod je določil, da se vrše 30. t. m. po vseh ruskih cerkvah zahvalne službe božje za rešitev carjeve družine pri železniški nesreči pri Borklju.

ANGLEŠKA DEPUTACIJA V MOSKVI.

Moskva, 13. oktobra. Mestni občinski svet je po burni debati z večino glasov sklenil, da naj župan odkloni vabilo za prejem, ako pride v Moskvo res angleška deputacija, ki namerava članom razpuščene dume izročiti addresso.

PERZIJSKI ŠAH BOLAN.

Berolin, 13. oktobra. Perzijski šah je težko bolan. Šah je baje že imenoval naslednika.

LASKE POMORSKE VAJE.

Tarent, 13. oktobra. Tu se vrše vaje brodovja, torpedovk in pomorskih čolnov, ki varujejo obrežje. Dve eskadri se skušata združiti v jonskem morju, kar naj prepreči tretja eskadra.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji tlačni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Relativna vlaga v %	Padavine v mm
12. 9. svč.	734,6	6,9	brezveter.	jasno	0,0
13. 7. sju.	734,1	0,4	sl. jv. v. h.	megla	0,0
2. pop.	731,5	15,8	sl. v. v. v. h.	jasno	0,0

Srednja včerajšnja temp. 7,4°, norm. 11,1°.

Tržne cene v Ljubljani

dne 13. oktobra.

K	h	K	h
Goveje meso I. v. kg	1,6	100 kg pšen. m. št. 0	2,8
" II. v.	1,36	" "	2,7
" III. v.	1,20	" "	2,6
Telečje meso	1,60	" "	2,5
Prasičje " sveže	1,9	" "	2,3
" prek.	1,80	" "	2,1
Koštrunovo meso	1,40	" "	2,0
Kozljč	1,40	" "	1,9
Jagnje	1,40	" "	1,8
Maslo	2,20	koruzne moke	2,3
" surovo	2,40	ajdove	3,1
Mast prasičja	1,2	" "	"
Slanina sveža	1,68	Fižol, liter	28
" prekajena	1,90	Grah, "	28
Salo	1,72	Leča, "	28
" "	"	Kaša, "	32
Jajca, tri	18	Ričet, "	24
Mleko, liter	18	" "	"
" posneto	08	Pšenica, 100 kg	16,50
Smetana sladka, lit.	2,2	Rž	5
" kisl.	80	Ječmen	14,50
Med, kg	12	Oves	17
Krompir, 100 kg	42	Ajda	16,50
Piščane	120	Proso, belo	17
Golob	60	" navadno	17
Raca	140	Koruzna	15,60
Gos	5	" bosenska	"

Zahvala.

Sklonjeni od težkega udara usode ki nam je pobrala toli ljubljene in nepozabnega soproga oziroma očeta, g. spoda

Venceslava Polak
posestnika, monterja in podnačelnika požarne bramb v Vevčah.

izrekamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancom za izraze sočutja in tolažbe med boleznijo in ob smrti našega očeta svojo najtoplejšo zaavalo. Zlasti se nam je zavneli preč. g. svetniku M. Ko arju za obiske in prijateljske nasvete in preč. g. dr. St. Divjaku za marljivo oskrbo bolnika kakor tudi preč. g. nadravnatelju Tittelju in slav. vodstvu tovarne za izkazano sočutje in darovanje vence, ter veleč. g. vodji pisarne Pochetu. Iskreno zahvalo dolgu, emotivni, kršč. soc. str. kovni društvu v Polju, ki je s svojo krasno zastavo počastila predraga pokojnika na zadnji poti; vrlemu „pevskemu društvu“ za gniljivi žalostinski; tovarniškimi rokodelcem, konsumnemu društvu v P. lju in prostovolj. i požarn. bramb. vevški kakor tudi slavnemu občinstvu za pretevilao častno spremstvo. 2314

Dev. M. v Polju 11. okt. 1906.

Antonija soproga, **Venceslav**, **Josip** stud. iur. sinova, **Marija** hči.

Perje za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
900 24 **F. HITI**
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo

Sodar,
trezen, z dobrim spričevalom,
se takoj sprejme v Lenčetovi vin-
ski trgovini na Laverici pri
Ljubljani. 2271 6

Proda se lepa 2290 3-3
hišna oprava.
Kje, pove upravništvo „Slovenca“.
Poslopje,

kakoršno je potrebno za gostilno, obstoječe iz
nove hiše, hleva in šupe, vse v najb. ljšem
stanu, ob glavni cesti v Semicu na najugod-
nejšem prostoru, se dá v najem za dobo 4 let
proti niski najemnini. Hiša obstoji iz 7 sob. — Več
se izve pri upravništvu „Slovenca“. 2283 6-3

Oklic.

P 495 00
58 VIII

Gostilna v hiši ml. Franceta Florjančič v Dravlah št. 30

z gostilniško koncesijo vred se da v zakup dražbenim potom
za dobo od 1. febr. 1907 do 31. januarja 1913.

Javna dražba bo

dne 19. oktobra t. l. ob 10. uri dop.

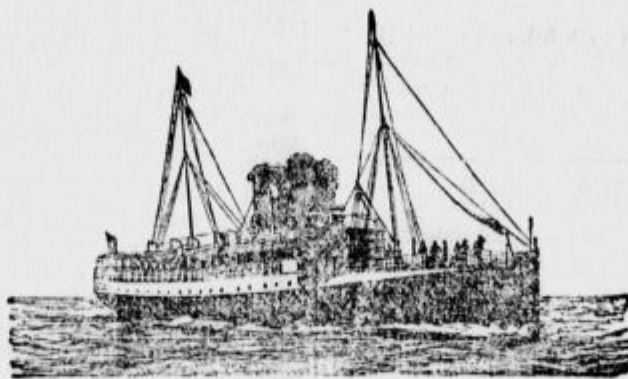
na tem sodišču v sobi, št. 38.

Izklicna cena znaša 420 K na leto.

Zakupnik mora položiti varščino 210 K.

Podrobnejši pogoji so na vpogled na tem sodišču v
sobi, št. 33.

C. kr. okrajna sodnja v Ljubljani, odd. VIII,
2296 1-1 dne 7. oktobra 1906.

„Kunard Line“ Trst-New-York

je najpripravnější, najcenejša in najboljša pot

iz Ljubljane v severno Ameriko,

ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega presedanja, ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik **ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slom-škove ulice 25,** poleg cerkve Srca Jezusovega.

NAZNANILO.

Slavnemu p. n. obč. stvu v Ljubljani in okolici si usojam najvljudneje raznaniiti, da sem prevzela vodstvo konfekcijske trgovine

F.M. Netschek pri „Veliki tovarni“

Resljeva cesta št. 3 LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 37

in priporočam svojo veliko zalogo konfekcije za gospode, dame in otroke. Velepoštovanjem

2305 3-1

A. LUKIĆ, poslovodkinja.

Švicarija.

Vsak dan **koncert** seksteta na lok.

Jutri, v nedeljo, 14. oktobra 1906

koncert združen z vinsko trgatvijo

2320 1-1

(na naravnem vrtu).

Začetek ob 3. uri popoldne.

Vstop prost.

Prostovoljna sodna prodaja posestva.

Vsled sklepa c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 8. oktobra 1906. k št. A. I. 7/4/63 se bode vršila

dne 22. oktobra 1906 ob 9. uri dopoldne

na licu mesta **prostovoljna sodna dražba** posestva vl. št. 40, k. o. Gra-dišče, to je hiša št. 17 na Rimski cesti (gostilna pri „črnem medvedu“) z dvoriščem in gospodarskim poslopjem ter vrtom brez premičnin.

Vsklicna cena znaša 44800 K in se ponudbe pod tem zneskom ne sprejmejo. Dražbeni pogoji so v pisarni c. kr. notarja dr. Frana Vok na vpogled. 2319 2-1

Dr. Franc Vok, c. kr. notar kot sodni komisar.

Prodaja iz konkurznega sklada.

Iz Dragotin Seliškar-jevega konkurznega sklada se bode prodala

dne 20. oktobra 1906, ob 9. uri dopoldne
v Ljubljani v Prešernovih ulicah št. 5, v pritličju potom javne dražbe

cela oprava mlekarne

obstoječa iz strojev, posod, oprave in družih stvari. — Inventarni zapisnik in dražbene pogoje je mogoče vpogledati v moji pisarni med uradnimi urami (od 8.—12 in od 2—5 ure). 2315 3-1

Ljubljana, dne 11. oktobra 1906.

Ivan P. Vencajz, odvetnik v Ljubljani, Dunajska cesta 19
(Medjatova hiša) kot oskrbnik konkurznega sklada.

Zemljišče s hišo

je **naprodaj** v Trnovem pri Ilir-
ski Bistrici, Notranjsko. Poleg voda,
tik železnične postaje, pripravno za parni
mlin ali žago. Zemljišča je dva orala, vse
pri hiši. 2310 4-1

Pojasnila daje **Josip Perkan,** žu-
pan v Trnovem, Notranjsko.

Služba 2321 1-1

organista in cerkvenika

se **oddá** na bolj mali župniji. — Nastop
takoj. Plača po dogovoru. Rokodelci imajo
prednost.

Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

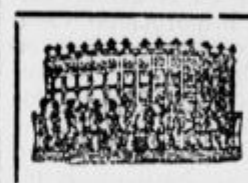
Vajenca

sprejme takoj 2317 3-1

M. Podkrajšek

frizer za gospode in dame,
Sv. Petra cesta 35.

Panorama Kosmorama

v Ljubljani

Dvorni trg št. 3,

pod „Narodno kavarno“.

—O— 2287

Od 14. okt. do všt. 20. okt. 1906:

Afrika.

Oblastveno
potrjeno učilišče
za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg 28.
Dobi se tudi kroj po
životni meri. 1298 52-1

Parni stroj

s kotlom, za 7 konjskih sil

se dobi po nizki ceni v Sp. Šiški

pri **PETRU KERŠIČU**

2257 3 2 tovarna voz.

Hiša

z desetimi stanovanji in velikimi kletmi na
Zaloški cesti (Vodmat) št. 15 se **proda po**
nizki ceni iz proste roke. Pri hiši je
veliko dvorišče, skladišče, hlev za tri konje
in velik sadni in zelenjadni vrt, na katerem
je 70 raznih žlahtnih dreves. — Tudi se
oddá prodajalna s stanovanjem v
najem. Več se izve v I. nadstr. 2318 3-1

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Podružnica iz Berlinu.

Razstavljeno od 14. okt.
do 20. oktobra:

LURD

s kapelo in procesijo.

2316 1-1

poleg novega Fran Josipovega mostu.

„Ottoman“ — papir za svalčice
in svalčične cevke se sam hvali in torej ne potrebuje reklame!

2565 29—50 II

I. Primožič
slovenski optik v Gorici
ulica Vetturini 3,

priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu
v mestu in na deželi svojo veliko zalogo
optičnih izdelkov
in sicer vsake vrste očala, barometre, to-
pimere, zdravniške topimere, daljnog-
lede, vage za vino, žganje itd.
Sprejema naročila in po-
prave ter pošilja na dom.
2027 7

Učenca
za ključavničarsko obrt sprejme takoj
2275 **Ivan Peterca** 4—2
Ljubljana, Dolenjska cesta 19.

Tovarna
za stole
Franceta Švigeljna
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
6 (26—7) izdeluje 2526 26—16
vsakovrstne stole
od preprostih do najfinjših po
najnižjih cenah brez konkurence.
Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

POZOR AMERIKANCI
in sploh vsi, ki prihajajo v Ljubljano
na največjo zalogo **moških** in ženskih
izgotovljenih oblek
domačega izdelka, dalje **obuval,**
srajo, klobukov, kovčegov,
solčnikov, slamnikov robcev in šerp
itd. po izredno nizki ceni.
762 39—26
MATEJ OREHEK
trgovina v Kolodvorskih ulicah št. 26
v lastni hiši v Ljubljani
Tik znane Tišlerjeve gostilne.

PFAFF-ovi šivalni stroji
so najboljši za rodbinsko porabo.

Šivajo, gotijo in pletó
neprekosno za obrtne namene
šivajoč sem in tje (Kugellager).
Glavno zastopstvo: **FRAN TSCHINKEL**
Ljubljana, Mestni trg 9. Kočevje, v gradu.

Naznanilo in priporočilo.
Podpisana vljudno naznanjam, da bodem izvrševala
izdelovanje in razprodajo sodavice
v istem obsegu, kakor je to izvrševal moj dne 25. septembra t. l. umrli soprog **Franco Dolinšek**,
ter prosim vse dosedanje p. n. odjemalce, da tudi meni izkazujejo isto zaupanje, kakor so ga izkazovali
mojemu ranjkemu soprogu.
Priporočam se za mnogoštevilna naročila in obljubujem, da jih bodem izvrševala točno in solidno.
Odličnim spoštovanjem
2190 3—3
Franja Dolinšek, izdelovalka sodavice.
V Krškem, dne 28. septembra 1906.

Pozor!
Poskusite kupiti v **Selenburgovih**
ulicah št. 6, kjer dobite
najfinejša vina
v originalnih steklenicah in sicer:
Fino, belo namizno vino znamka
„Brioni“ 1 liter 48 kr.
Fini muškatelec 1 „ 48 „
Istrijsko belo in črno 1 „ 28 „
Zaloga raznovrstnih vin in vsako-
vrstne kisle vode. 2173 3

Dragotin Puc,
2068 tapetnik in preprogar 6
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 6, I. nadstr.,
priporočam po nizkih cenah:
modroce na peresih, oto-
mane ter svoje „Patent“-di-
vane, kateri se premené v posteljo.
Prenavljam tudi po jako nizkih cenah
vse v to stroko spadajoče izdelke.

Sladki mošt
in 2111 24—14
nova istrska vina
rebula, muškat, belo vino, rdeče vino
in teran se dobi najzanesljiveje pri
Antenu Ferlanu di Giorgio,
vinogradniku
v Revinju v Istri.

Ivan Fugec,
vrvarski mojster, 2279 3—3
Ljubljana, Dolenjska cesta št. 6
se priporoča za vsa v njegovo stroko spa-
dajoča **dela,** zagotavljajoč vsakomur naj-
točnejšo postrežbo po najnižjih cenah.
Ribolov v najem za 10 let.
Odda v občinskem ribniku ob okrajni
cesti v Zgornji Šiški, občina Zgornja Šiška
dne **14. oktobra 1906,** t. j. v **ne-**
deljo ob 4. uri popoldan v občinski
pisarni **Zgornja Šiška št. 36,** kjer
se bode vršila ustmena dražba. Pojasnila
daje županstvo.
Županstvo občine Zg. Šiška.
2258 4—4 Ivan Zakotnik.

Ker se mi vkljub mnogostranskemu prizadevanju ni posrečilo najti
kupca za mojo trgovino, popolna opustitev bi pa povzročila manjšo vrednost
blaga in torej meni veliko škodo, sem prisiljen zopet povečati svojo zalogo
in jo dopolniti.
Od danes nadalje imam tedaj zopet v zalogi vse najnovejše **uhane,**
brože, zapestnice, verižice, prstane ter razno srebrno in kina-srebrno
blago, dalje **namizno orodje** po najnižjih cenah. 2171 8—8
Vsako novo delo, vsako popravilo, vsaka gravura se izvrši naglo in
najceneje. — Proseč cenj. občinstvo, naj se spomni name v potrebi, beležim
velespoštovanjem **Adolf Wagenpfeil,** zapris. sodni in zap. cenilec.

glasovir
Dobro ohranjen
se po nizki ceni **proda.** Poizve se na
Glincah v gostilni na pošti
št. 180. 2259 3—3

Prodaja se lepo arondirano 2247 3
posestvo „Lindenhof“
v **Rosbahi (Rosbach),** v krasni
legi, eno uro oddaljeno od Maribora, ob-
stoječe iz gosposke hiše, dveh delavskih
hiš, prostornega gospodarskega poslopja,
vse v najboljšem stanju, dalje 13 oral trav-
nikov prve vrste, 3 orale njiv, 4 orale dobro
zasajenega gozda, 3 orale sadnega vrta in
2 orale vinograde z ameriško trto. Cena
14.500 gld. — Poizve se pri **Jan. Bol-**
din-u, Sv. Lovrenc nad Mariborom.

!! Dobro in ceno !!
Anton Schuster, Ljubljana,
Špitalske ulice šte. 7
priporoča 2186 10—3
novosti
v konfekciji za dame in deklice, bluz,
deških oblek, modno blago za dame in
gospode, parhent, flanelaste odeje,
garniture najboljše belo blago za pe-
rilo in vsakovrstne preproge.
Največja izbira v boah!
Konfekcijski katalogi brezplačno poštne prosto!
Vzorci na zahtevanje poštne prosto!
Solidna postrežba! — Najnižje cene!
!! Dobro in ceno !!

Davorin Roušek
fotograf v Ljubljani
priporoča najtoplejše sl. občinstvu iz mesta in okolice svojo
fotografski zavod v Kolodvorskih ulicah 32
ter naznanja obenem, da svojo filijalko v Wolfovih
ulicah 5 1. oktobrom t. l. opusti.
P. n. občinstvu se dovoljujem najiskrenejše zahvaliti
za dosedanje naklonjenost, ter zagotavljam, da bom
slavno isto v svojem glavnem ateljeju tem skrbneje
postregel, ker mi bo potemtakem omogočeno vse delo
nadzirati.
Za najsolidnejšo in umetniško izvršbo kakor tudi
točno postrežbo se jamči. 2211 3—3

Pariško za 100 gld.

se dobi:

- 1 potni ali „mestni“ kožuh ali naj-finejša zimska suknja,
- 1 najfinejša angleška modna športna suknja,
- 1 najfinejša zimska obleka iz ševijota ali francoskega kamgarna,
- 1 ekstra fine progaste hlače,
- 1 svilen ali baržunast modni telovnik,
- 1 klobuk iz zajčje dlake, mehek ali trd ali čepica iz bobrovine,
- 6 srajc iz blaga dobre kakovosti

v Angleškem skladišču oblek
O. BERNATOVIČ
LJUBLJANA, Mestni trg št. 5.

Odlikovan z veliko zlato kolajno na splošni spomladni razstavi na Dunaju.

Izborno svojo zalogo

raznovrstnih vóz

— kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih —

priporoča prečast. duhovščini in slav. p. n. občinstvu 1300 22

J. Demšar, Marije Terezije cesta št. 6, Ljubljana.

Sprejem tudi izurjene kovaške pomočnike in krepke vajence poštenih starišev.

Naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni.

2288 2—2

A 117/6
7

Oklic.

C. kr. okrajno sodišče v Višnji gori s tem naznanja, da se bode v zapuščino na Krki umrlega gosp. župnika **Jurija Zoro** spadajoča **premičnina**, kakor 6 glav goveje živine, 1 par konj, 1 koleselj, kakih 220 centov mrve in detelje in drugi poljski pridelki, dragocenosti, pohištvo in druge stvari prodajale na javni dražbi

dne 15., 16. in 17. oktobra 1906

vsakokrat ob 9. uri dopoldne na licu mesta na Krki v župnišču.

Opozarja se še, da se bode živina in poljski pridelki prodajali takoj prvi dan.

C. kr. okrajna sodnija Višnja gora, odd. I.,
dne 9. oktobra 1906.

! Še nikdar! za 7 gld.

dolgi jesenski ali zimski paletot za dame iz angleškega sukna v vseh barvah in najnovejšega kroja.

Dobiva se le v

Angleškem skladišču oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

2298 3—2

Št. 305/pr.

2277 3—3

Volontersko mesto.

Podpisani deželni odbor sprejme volonterja v svrhu izvežbanja pri deželnem knjigovodstvu, in sicer za zdaj brez adjuta.

Pogoj za vsprejem je z dobrim uspehom prebiti zrelostni izpit na kaki srednji šoli. Tozadevne s krstnim in domovinskim listom, zdravstvenim ter zrelostnim pričevalom in z dokazilom o znanju slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje je vložiti

do 8. novembra 1906

pri deželnem tajništvu.

Deželni odbor vojvodine Kranjske

v Ljubljani, 6. oktobra 1906.

PETER WERNIG

c. kr. dvorni izdelovalec orožja

Borovlje, Koroško.

izumitelj in izdelovalec

triumpf-riefled pušk

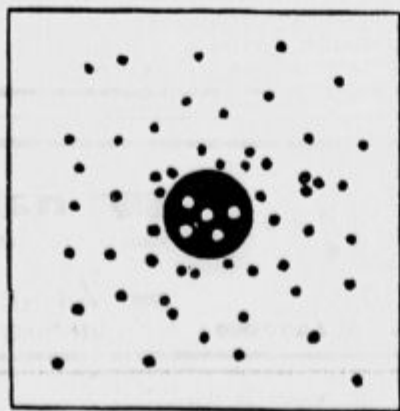
in **Wernig-universal pušk**

z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, **neprekosljivimi cevni vijali** (Bohrung), ki omogoča, da je strel izredno nagel in močan, za kar se **popolno jamči**, po zmernih cenah, priporoča vsem p. n. lovcem svoje

najizbornejše izdelke

kakar trocevke, lahke kot pero, odl. risance (stuce), dvocevne risance (Bockgewehr), puške za streljanje v tarčo (Büchsenflinten), Mannlicherjeve schön- auske risance, kakor tudi Weringove čveterocevke itd.

Ceniki zastoj in franko. 2262 5—1

Pariško

za **50 gld.**

se dobi:

- 1 fina zimska suknja ali angleška športna suknja,
- 1 najfinejša zimska obleka,
- 1 ekstra modne hlače,
- 1 svilen ali baržunast modni telovnik,
- 1 klobuk iz zajčje dlake ali čepica iz bobrovine,
- 3 srajce iz dobrega blaga

v Angleškem skladišču oblek
O. BERNATOVIČ
LJUBLJANA, Mestni trg št. 5.

2300 3—2

Pristno bizeljsko vino (mošt)

2270 7—2

razpošilja od 1 hektolitra naprej

Jože Janežič

Staravas, Bizeljsko pri Brežicah.

Cena po dogovoru.

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

**MATTONIJEV
GIESSHÜBLER**
naravna
alkalična kislina

ki je posebno priprava zaradi svojega nilega vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd. in ravno tako pri kataru sapnika in oslovem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja onomografija o Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirak: Giesshübl Sauerbrunn, lelez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varh Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih peccerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in nem.

Zaloga pri Michael Kastner-ju in Peter Lassen-ju
Ljubljani. 114 52—37

V večjem trgu
na Spod. Štajerskem
se takoj prodaja
večja krčma
- (gostilna) -

Promet na leto
- 22'000 kron. -

Rje, pove uprav-
ništvo „Slovenca“

2192 10—5

Cementna zarezna strešna opeka
iz portland-cementa in peska

Streha prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in lažja
streha, kakor iz vsake
druge vrste strešnih opek
iz ilovice. 2524 40

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Pariško
za **25 gld.**

se dobi

- 1 jesenski ali zimski poldolgi ali dolgi paletot za dame, najnovejšega kroja,
- 1 kostum elegantnega kroja,
- 1 dolga pelerina s kapuco ali double-ovratnik,
- 1 dolgi kolijer

2301 3—2

v Angleškem skladišču oblek
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Pariško
za **12.50 gld.**

se dobi

kompletna oprema za dečke ali deklice
obstoječa iz:

- 1 zimskega plašča,
- 1 obleka,
- 1 pelerina s kapuco,
- 1 čepica

ali

- 1 zimski plašč,
- 1 oblačilce,
- 1 pelerina s kapuco,
- 1 čepica

2302 3—2

v Angleškem skladišču oblek
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov
Stavb. in pohištvena pleskarja.
Velika zbirka dr. Schönfeldovih
barv v tubah za akadem. slikarje.
Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Telefon 154. Delavnica:
Miklošičeva cesta št. 6 Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznane rečno in fino po najnižjih cenah.

765 52-20

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI
TRG v Ljubljani, telef. št. 163. — priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona števil. 187.

990 50-20

Matica v Pragi.

Podružnica v Brnu.

OSREDNJA BANKA

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22.
(Ustřední banka českých spořitelů)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/4 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 1/2 % in 1/4 %, upravne pristojbine. **Financiranje javnih podjetij.** Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smajo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Telefon št. 12017.

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Depoziranje kavcij in vadil raznih vrst. Eskonti menjic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta! — Veliki cenik zastonj in poštne prosto!

Najcenejša, največja eksportna trrdka! — Veliki cenik zastonj in poštne prosto!

H. Suttner, urar, Ljubljana Mestni trg nasproti rotovža.
Na novo založena trgovina, blago najnovejše vrste! (Preje v Kranju.) Cene brez konkurence. Mali dobiček, velik promet!

Priporoča veliko, izborno zalogo finih **švicarskih ur**, brilantov, zlatnine in srebrnine v veliki izberi po najnižjih cenah.

Št. 786. Posebno fina precizijska anker-ura, trije prav močni srebrni pokrovi, jako fino najatančnejše kolesje na 15 kamnov, gl. 19-50.
Št. 800. 14-kar. zlata anker-rem pripravna za monogram s tremi močnimi, zlatimi pokrovi, jako fino kolesje na 15 kamnov gl. 58.—.

Št. 748. Srebrna cil. rem. z dvojnati pokrovom, trpežnim kolesjem na 6 kamnov, gl. 6-75.
Št. 795. 14 kar. zlata anker-rem. z dvojnati pokrovom, fino kolesje na 15 kamnov, gl. 32-50.

Št. 679. Nikelnasta anker-rem-Roskopf s stano-vitnim belim pokrovom, najtrpežnejše kolesje gl. 2-50.
Št. 528. Srebrna anker-Roskopf z enim pokrovom brez pantov, gl. 3-90.
Št. 517. Srebrna anker-rem-Roskopf z močnim dvojnimi srebrnim pokrovom, trpežnim v kamnih tekočim kolesjem, gl. 5-35.

Št. 722. Srebrna cil. rem. z močnim pokrovom, trpežnim kolesjem na 6 kamnov gl. 5-85.
Št. 516. Srebrna anker-rem. z močnim pokrovom in trpežnim, v kamnih tekočim kolesjem, gl. 5-95.

Št. 533. Srebrna anker-rem. na 15 kamnov prav močni srebrni pokrovi, prav fino natančno kolesje, gl. 9-50.
Št. 796. 14 kar. zlata anker-rem. s močnimi zlatimi pokrovi, jako fino kolesje na 15 kamnov, gl. 30.—.

Velika izbira najfinejših precizijskih, švicarskih ur kakor znamke Schoffhausen, Omega, Intakt, Uraula, Bilodes itd. — Prstani, uhani z brilantnimi kamni, dolge lorgnon verižice, zapesnice, broške, igle itd. različno blago iz kina srebra v največji izbi. Izborna zaloga finih najnovejših salonskih, stenskih ur in budilk po najnižjih cenah.

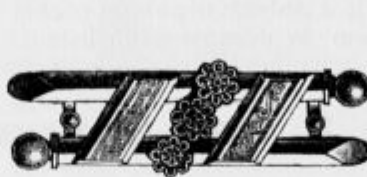
Št. 806. Srebrna cil. rem. močni srebrni pokrovi, trpežno kolesje, 6 kamnov, gl. 5-25.
Št. 817. Srebrna cil. rem. 3 moči srebrni pokrovi, 6 kamnov, gl. 6-50.

Štev. 1121. Zlato na srebro gl. 1-1/2, 14 kar. zlato gl. 2-80.

Štev. 1087. Zlato na srebro s plavim kamnom gl. — 90, 14 kar. zlato, gl. 2-60.

Št. 1154. Broška, zlato na srebro, jako fino izdelana, gl. 2-25, 14 karat zlata gl. 7-50

Št. 1043. 14 kar. zlato gl. 3-90, novo zlato gl. 1-90.

Št. 1040. 14 kar. zlato gl. 5-30, novo zlato gl. 2-35.

Št. 804. Srebrna cil. rem. močni srebrni pokrovi, trpežnejše, 6 kamnov, gl. 4-75.
Št. 1200. 14 kar. zlata cil. rem. fino kolesje na 10 kamnov, gl. 12-59 in naprej.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pism je vsakomur prosto na ogled. — Naznanjam Vam, da je danes prispelo blago, katerega smo naročili in je vse natanko, kakor smo si želeli in kakor je v ceniku. Prav vesel sem Vašega poštenega blaga, posebno pa zlatih ur in verižic. V kratkem dobite zopet večje naročilo od nas. Ivan Depeder, Ismaila, Egipet. — Prav vladno se Vam zahvaljujem za poprej poslano blago s katerim sem prav zadovoljen, mi v mojo največjo zadovoljnost služi. Prosim, da mi sledeče po povzetju pošljete. Franc Slabe, Wilhelmstr. 11, Mengede, Westfalsko, Nemčija. — Zahvaljujem se Vam za lepo in dobro blago, ki ste mi ga poslali. Vsakomur bodem Vašo trdiko kot najboljšo priporočal. Oswald Weser, pivarna Zajetza, Srbija. — Naznanjam Vam, da sem blago prejel in sem z vsemi prav zadovoljen, zahvaljujem se Vam torej tem potom za tako dobro in pošteno blago, vse je v mojo največjo zadovoljnost posebno pa ure in prstani. V Krakem zopet več naročim. John Lorber, 1049 East Ohio Str, Allegheny Pa, Amerika. — Lepa hvala za Vašo veliko prijaznost in ujudnost, katero imate s strankami, ki pri Vas naročajo. Povsod bom priporočal Vašo firmo kot jako solidno. Andrej Uršič, vikarij, Orehek, Cirkno. — Za poslanom mi robom jesam sasna zadovoljen. Hvala na točnom in brzom izvrševanju naručbe. K. Rožička, župnik, Bovč, Hrvatsko.

2291 246

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, sastavnih pism, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in devis.

Promesse izdaja k vsakemu zrebanju.

Aksijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

— Eskompt in inkasso menic. —

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjame na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

— Notna naručila. —

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vlošne knjižice proti ugodnim obrestim. Vlošeni denar obrastuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čekli in nakaznicami.

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Mosj. ulica 17, Žitkov, Husova ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Baden, Glavni trg 4, Čekka Lipa, Čekka Kamnica, Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3, Mödlag, Fran Josipa trg 9, Novi Jičín, Črna cesta 8, Plzen in Svltava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogel Rennwegs), IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150-106

„MERCUR“

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Ako. kapital K 15.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcijskih, prioritet, zastavnic, srečk, devis, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje izrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Književnost in umetnost.

* Krščanski detoljub, list za krščan-vzgojo in rešitev mladine. Letnik XV., št. 3. Vsebinska: Čast in dolžnost krščanske matere (mati — vzgojiteljica). — K nebeški Materi (2. nadaljevanje). — Kje dobi krščanska mati moč v svojih križih? — Koliko moč ima krščanska žena. — Vzgoja na cesti. Materin rožni venec. — Tvoji otroci ti bodo vse povrnili. — Mutek. Junaška žena. Lepa smrt. — Saj imaš se eno mater...! — Prej pridil ti k meni! Dobra hči. — Četrta božja zapoved. Bele vrtnice. — Hiše, zidane v nedeljo, se podero. — Iz otroških ust. Glinjiva otroška ljubezen. — Odpad od vere. Lep sad dobre vzgoje. — Ne zaničuj revnih. — Naj mi bode dovoljena opazka. Ako samo preberem le naslove, tedaj moram spoznati, kako lep, kako koristen mora biti ta list za naše čase. Človek bi mislil, da bodo se sedaj, ko hočejo brezverci zakon razkristijaniti, ženo — mater oblatiti, družino uničiti, kristijani kar trgali za ta list, ki brani čast žene, čast zakramenta sv. zakona. Mislil bi, da bodo voditelji krščanskega ljudstva se posebno prizadevali razširiti v stotisočih izvodih ta list v slovenske družine. A glej! Kaj pravi urednik v opombi pod društveno blagajno:

»Iz izkazov teh treh letošnjih števil »Detoljubovih« vidim, da je vposlalo svoje doneske do 368 druženikov. Ker se pa dopisila nad 1000 izvodov in ga tudi obdrže, prosim vse tiste, ki ga hočejo imeti, naj blagovoljno dopošljejo malo naročnino (80 vin.), če ne udine (2 K), ali pa ga vsaj kratkomaletno returnirajo, da ne bo društvena blagajna na suhem ob stroških, ki jih ima društvo za papir, tisk in pošto.«

Ali ni to za vse dobro misleče žalosten — opominjajoč — svarilen glas!

Gg. duhovniki, voditelji ljudstva, gg. katehetje razširjajte ta list tako, da ga bo dobivala vsaka mati, vsaka družina in ne le jedna oseba v celi fari.

Tak list razširjevati je gotovo zaslužno apostolsko delo.

Naročnino sprejema Mih. Bulovec, nunski spiritual v Ljubljani.

* Hrvaško gledališče v Zagrebu. Te dni so uprizorili na zagrebškem gledališču izvršno hrvaško dramo »More«, ki jo je spisal Fran Hričić. Drama je vspela.

* Naslednik Schellov na würzburgski univerzi postane dr. Filip Kneib. Kneib bo predaval o apologetiki in primerjalni religijski vedi.

* Ruski fizik Chvolson je že marca meseca tega leta izdal knjižico »Hegel, Haeckel und das zwölfte Gebot«, ki pobija neznansitvene trditve Haeckelove posebno na polju fizike in kemije. Haeckel mu je šele sedaj odgovoril v brošuri »Konismus und Naturgesetz«, kjer Haeckel strahovito zabavlja proti Chvolsonu, toda priznava, da ima v prejšnji polovici naravoslovnih ved le tisto splošno znanje, ki se ga danes lahko zahteva od vsakogar. — (»Konismus und Naturgesetz«, Kommissionsverlag Breitenbach — Brackwede 1906; str. 15).

FILIP FAJDIGA,

zaloga pohištva 962 52-25

Ljubljana,

Sv. Petra cesta 19

priloga svojo veliko zalogo raznovrstnega

pohištva

po najnižjih cenah.

!!! Svoji k svojim !!!

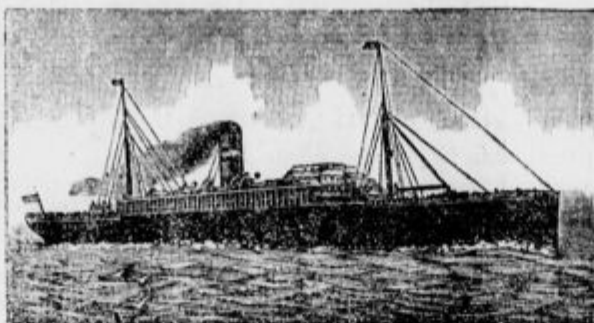
FR. ŠOUKAL

Krošar, Ljubljana, Pred škofijo 12,

odlikovan v Parizu 1906 odlikovan v Parizu 1906 se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih del natančno po meri, po nizkih cenah. 1893 8 Priznanja prve vrste na razpolago.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna
za
Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

118 52-50

(na dvorišču).

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

epih vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštene po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da ne blagovole pri naročilih odlašati na domačo trdiko ter ne uvažujejo težjih trdk, dražjih in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje cene, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 2189 26-23

Ana Hofbauer,

imejateljica zaloga cerkvene obleke, orodja in posoda v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Največja zaloga

čevljev za gospode, dame in otroke ter športnih čevljev iz najbolj slovitih tovarn.

Angleški šagrin, črne, rujave in bele barve. 766 52-21

Za zimo?

KLOBUKE

za dame in otroke vseh vrst

priloga 2179 5-2

Alojzija Vivod-Mozetič, modistinja, Ljubljana, Stari trg 21.

Klobuki se vedno sprejemajo v popravilo. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Br. Novakovič,

posestniki vinogradov na otoku Braču in v makarskem primorju v Dalmaciji.

Čast nam je naznaniti slav. občinstvu, da smo vsled želje naših cenjenih odmalcev odprli

moderni vinočoč
v Sodnijskih ulicah šte. 4,

kjer točimo mnogovrstna pristna vina lastnega pridelka po najnižjih cenah.

Zaradi točne postrežbe in olajšanja truda našim cenjenim odjemalcem, sprejemamo naročila oziroma prodajamo tudi v vinočoču v Sodnijskih ulicah vina, konjak itd. v steklenicah po ravno tisti ceni in enake vrste, kakor v skladišču na Starem trgu št. 6.

Zahvaljujoč se za do zdaj izkazano nam čast, se priporočamo slavnemu občinstvu.

Velespoštovanjem

BR. NOVAKOVIČ.

2233 5-4

Vinočoč naravnega vina domačega pridelka v Sodnijskih ulicah šte. 4.

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priloga visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo trdiko za izdelavo cerkvenih posod in orodja.

Vedno velika zaloga.

Prečastiti gospod!

Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vzorce. Stare reči popravim, pozlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča preč. duhovščini duhovniške obleke

v izdelovanju vsakovrstne

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko izgotovljene obleke.

svojo zalogo posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dahavilna uniforma avstrijskega društva železniških uradnikov.

Istrska vina,

refoško, beli muškati in teran,

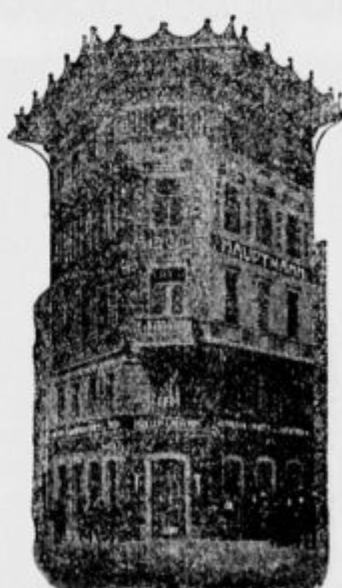
se dobivajo pri lastniku vinogradov

Anton Ferlan di Giorgio

v Rovinju, Istra.

Cene in vzorci na zahtevo.

Prodaja na debelo in drobno.

Ceniki zastonj in franko.

Ceniki zastonj in franko.

Firnez

le iz kranjskega lanenega olja

1619 100-23 prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv

firnežev, lakov in steklarskega kleja. Največja zaloga

karbolineja in gipsa.

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4

dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**

Pri naročilih zadostuje pred. številka.

Zunanja naročila proti povzetju.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

Pred. šte. 351. Usnje za voščenje z močnimi podplati K 9-50.
Pred. šte. 361 1a. Boxcalf z angleškimi podplati K 12-50.

Pred. šte. 690. Irhovina s šivanimi podplati K 6-—.
Pred. šte. 720. Isti iz lakovine K 6-30.

Pred. šte. 747. Cheorette s šivanimi podplati K 9-—.
Pred. šte. 745. Glasgow Cheureau z močnimi podplati K 11-—.

Pred. šte. 553. Sabakid K. 10-50.
567 1a. Boxcalf K 13-—.
610. Lakovina K 12-—.
(1323 19)

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča pred. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem veze nju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobre blage, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi zado- voljno prevzame.

239 26-45

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti **duhovščini** in cerkvenim **predstojništvom** kakor p. n. **občinstvu** za pre- zetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za **steklarstvo v figuralni in navadni orna- mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo** kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porce- lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, po- dob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Najcenejša pot za zdaj!!

„RED-STAR-LINE“ RDEČA ZVEZDA

v Ameriko

preko Antwerpna v New-York, Philadelphia.

Hitra in varna vožja na moderno oprav- ljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v **Kolodvorskih ulicah šte. 41 od južnega kolodvora na desno.**

Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Franc Dolenc.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v terek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. — Naši parniki Finland, Kronlad, Vaderland, Zeeland vozijo do New Yorka osem dni. To je pribito. **Uljud- nost, snaga in zdrava hrana** je na njih pri nas prvo in zadnje. **Red Star.**

862 52-47

Stavbeno, umetno in konstruk- cijsko ključavničarstvo.

Hidralične vldre in sesalke

Josip Weibl

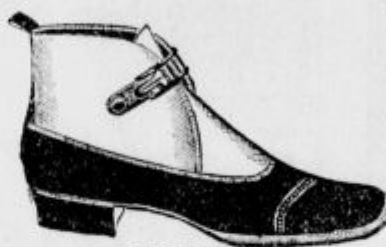
J Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškove ulice 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spa- dajočih predmetov: **žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru** obmejno omrežje, **vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strela- vođe, železna okna, železne stole** itd.

Specijaliteta: **valjčoni zastori in solnčne plahte** po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

Izvolite

ameriške čevlje
elegantne složne in trpežne
le solidno delo

2263 4-2

avstr. **Amerika** nske čevljarne
Ljubljana Prešernove ulice št. 50.
Pri naročilih z dežele zadošča označba št.

Zdravilnica z mrzlo vodo

po Kneippovem načinu

v Krapini,

last slob. i kralj povelj. trga Krapine.

Otvorjeno od 1. svibnja do 1. listopada.

Srednje milo podnebje, mesto obdano od obronkov štajerskih alp, obdarjeno z divnimi krasotami, prikazuje gledavcu bujne prizore. — Pri mrzlici se dajejo bolnikom tople omorikove in oglinčnokisle kopeli, ma- saža, zdravljenje z elektriko itd.

Stanovanja na razpolago, glede katerih se treba obrniti na kopališko opravo. Postrežba cena. 1332 20-17

FR. ŠEVČIK, puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo

∴ najboljših pušk in samokresov ∴

lastnega izdelka, kakor tudi **belgijskih, sulskih in čeških**, strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel.

Posebno priporočam lahke **trocevke in (Bock) puške s Krupp-čevmi** za brezdimni smodnik.

Tudi velika zaloga vseh **lovskih po- trebščin** po najnižjih cenah.

1563 20-14

Popravila in naročbe se točno in zanesljivo izvršujejo.

∴ Ceniki na zahtevanje zastonj in poštne prosto. ∴